

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DİSİPLİNLERARASI MÜZE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZE EĞİTİMİ PROGRAMI**

**ERİMTAN ARKEOLOJİ VE SANAT MÜZESİ'NDE OKUL
ÖNCESİ ÇOCUKLARA YÖNELİK ETKİNLİKLERİN
İNCELENMESİ VE ETKİNLİK ÖNERİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FATMA GÜLŞEN ŞENTÜRK

**ANKARA
OCAK, 2021**

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DİSİPLİNLERARASI MÜZE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZE EĞİTİMİ PROGRAMI**

**ERİMTAN ARKEOLOJİ VE SANAT MÜZESİ'NDE OKUL
ÖNCESİ ÇOCUKLARA YÖNELİK ETKİNLİKLERİN
İNCELENMESİ VE ETKİNLİK ÖNERİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FATMA GÜLŞEN ŞENTÜRK

DANIŞMAN: PROF. DR. AYŞE ÇAKIR İLHAN

**ANKARA
OCAK, 2021**

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Fatma Gülşen ŞENTÜRK adlı öğrencinin hazırladığı “Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi’nde Okul Öncesi Çocuklara Yönelik Etkinliklerin İncelenmesi ve Etkinlik Önerileri” başlıklı bu çalışma Disiplinlerarası Müze Eğitimi Anabilim Dalı / Müze Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı’nda jüri üyelerince oy birliği / oy çokluğu ile **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Başkan PROF. DR. AYŞE ÇAKIR İLHAN

Üye DOÇ. DR. CEREN KARADENİZ

Üye DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖNDER İPEK

ONAY

Bu tez Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından 25/ 01/ 2021 tarihinde, Enstitü Yönetim Kurulunca .../.../20... tarihinde kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgileri akademik yazım kurallarına uygun biçimde raporlaştırdığımı ve bunları etik ilkelere (atıfta bulunulan tüm yapıtlara kaynaklarda yer verilmesi, tezde kullanılan bilgi ve belgelere resmi yollarla ulaşılması ve bunların aslı bozulmadan kullanılması vb.) uygun olarak elde ettiğimi ve sunduğumu bildiririm.

Fatma Gülşen ŞENTÜRK

ÖZET

ERİMTAN ARKEOLOJİ VE SANAT MÜZESİ'NDE OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARA YÖNELİK ETKİNLİKLERİN İNCELENMESİ VE ETKİNLİK ÖNERİLERİ

ŞENTÜRK, Fatma Gülşen

Yüksek Lisans Tezi, Disiplinlerarası Müze Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Ayşe ÇAKIR İLHAN

Ocak, 2021, xiii + 61 sayfa

Okul öncesi eğitim, bireyin ilk yıllarını kapsayan, geleceği için önemli temellerin atıldığı ve öğrenmenin daha güçlü gerçekleştiği bir dönemdir. Bu süreç, bireye yaşam becerilerini öğrenmek için kapılar aralarken, karşısına çıkabilecek yeni durumlar için algılayabilme, bağlantı kurabilme ve adaptasyon sağlayabilme yetilerini kazandırır. Bu bilişsel sürecin dışında, yaşamlarının ilk yıllarında aldıkları okul öncesi eğitim ile sosyal-duygusal, dil ve bedensel olarak gelişen çocuklar, sonraki yıllarına sağlam adımlarla hazırlanırlar. Müzeler, müze eğitimleri ile bireyleri deneyimlemeye, düşünmeye, gözlemlemeye ve bağlantı kurarak öğrenmeye davet eden mekanlardır. Özellikle erken çocuklukta deneyimlemenin öğrenmeye katkısı düşünüldüğünde müze eğitimi okul öncesi dönem için önemli bir olanaktır. Çocuklar, müzelerdeki etkinlikler ile gözlemlemek, sorgulamak, hayal etmek ve gündelik yaşamları ile bağlantı kurmak adına fırsatlar bulurlar. Eğitim kurumları, okul öncesi dönem için uyguladıkları programlarda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'nı kılavuz olarak kullanır. Bu kılavuz, yaş grubuna göre kazanılması hedeflenen beceriler için kullanılması gereken kazanım ve göstergeleri belirler. Müzelerde ise okul öncesi dönem için hazırlanan etkinliklerde bu kılavuzun ya da farklı bir kaynağın kullanılıp kullanılmadığı bilinmemektedir. Bu bağlamda, bu inceleme ve öneri çalışmasında Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'ndeki okul öncesi eğitim etkinliklerinin gelişim alanlarında dikkat edilmesi gereken kazanım ve göstergelerin nasıl ele alındığı incelenmiştir. İnceleme ile müzede okul öncesi yaş grubu (48-72 ay) için uygulanan eğitim etkinliklerinin Bilişsel, Sosyal ve Duygusal, Motor ve Dil Gelişim alanlarına ait

kazanımları kapsadığı fakat Öz Bakım Becerileri alanına değinen bir etkinliğe rastlanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İnceleme sonrasında, müzenin eserleri ve MEB Okul Öncesi Eğitim Programı Gelişim Alanları dikkate alınarak, Yeme-İçme/Mutfak Kültürü, Güç-Yönetim-İdare, Din-Mitoloji, Süslenme-Aksesuar-Kişisel Bakım, Yazı, Convivium ve Flora-Fauna etkinlikleri hazırlanarak öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erimtan, Müze, Okul Öncesi, Müze Eğitimi, Gelişim Alanları

ABSTRACT

EXAMINATION OF ACTIVITIES FOR PRESCHOOL CHILDREN IN THE ERIMTAN ARCHEOLOGY AND ART MUSEUM AND ACTIVITY SUGGESTIONS

ŞENTÜRK, Fatma Gülşen

Master Thesis, Department of Interdisciplinary Museum Education

Thesis Advisor: Ayşe ÇAKIR İLHAN

January, 2021, xiii + 61 pages

Pre-school education is a period that covers first years of the individual where important foundations are laid for the future and learning is very strong. This process helps to gain skills for life, and gives the individual an ability to perceive, connect and adapt for each situation that may arise. Apart from this cognitive process, children, who develop their social-emotional, language and physical skills with the preschool education they receive in the first part of their lives, prepare themselves for their next years with firm steps. Museum education programs summons everybody to experience, think, observe and learn by establishing connections. Considering a contribution of experiencing in early childhood learning process, museum education is an important opportunity for pre-school education. Children may find many chances to observe, question, imagine and establish connections with their daily lives through activities in museums. Educational institutions use the Pre-School Education Program booklet prepared by the Ministry of National Education as a guide in programs they apply for the pre-school period. This guide helps to determine what outcomes and indicators are required for expected skills by age group. In museums, it is not known whether this guide or any other source is used in activities for preschool period. In this context, this examination and suggestion study analyzes how the outcomes and indicators that should be considered in the development areas of preschool education activities in Erimtan Archeology and Art Museum. Through this study, educational activities, which are applied for preschool children (48-72 month) in the museum, cover outcomes and

indicators of social-emotional, language, motor and cognitive development stated in Ministry of National Education Preschool Education Program. However, there is not any museum activity addressing the Self-Care Skills. After all analyses, considering the museum's artifacts and development areas in Ministry of National Education Preschool Education Program, Eating-Drinking / Culinary Culture, Power-Management-Administration, Religion-Mythology, Decoration-Accessories-Personal Care, Writing, Convivium and Flora-Fauna activities were prepared and presented as suggestions.

Keywords: Erimtan, Museum, Preschool, Museum Education, Development Areas

ÖNSÖZ

Müze Eğitimi ile değerli hocam Dr. Gökçen ÖZBEK sayesinde Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde tanıştım. İlk ve büyük teşekkürüm onadır! Bu tanışmanın yüksek lisans eğitimine olan yolculuğunda bana alanı tanımam, tecrübe kazanmam ve sonrasında da tezim için destek olan başta Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi müdürü sayın Nazan GEZER'e ve değerli müze çalışanlarına; tez sürecimde beni bilgisiyle aydınlatan ve yol gösteren değerli danışman hocam Prof. Dr. Ayşe Çakır İLHAN'a; yüksek lisans eğitimim boyunca hiçbir sorumu, kaygımı ve heyecanımı karşılıksız bırakmayan değerli hocam Doç. Dr. Ceren KARADENİZ'e; tezime katkılarından dolayı Ömer Furkan SİRKECİ'ye; değerli fikirleri için Feryal ERUS KILIÇÇÖTE'ye; desteğini hiç esirgemeyen aileme, arkadaşlarıma ve programa kabul aldığım ilk andan tezimin son cümlesine kadar yegane motivasyon kaynağım olan eşim Arif Oğuz ŞENTÜRK'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yolculuğuma eşlik eden tüm çocuklara...

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
GÖRSELLER DİZİNİ.....	xii
KISALTMALAR	xiii
BÖLÜM 1.....	1
GİRİŞ.....	1
Problem.....	1
Amaç.....	4
Önem.....	4
Sınırlılıklar	5
Tanımlar.....	5
BÖLÜM 2.....	6
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
Okul Öncesi Dönem, Okul Öncesi Eğitim ve Önemi.....	6
Okul Öncesi Dönemde Desteklenmesi Hedeflenen Gelişim Alanları.....	7
Bilişsel Gelişim	7
Dil Gelişimi.....	8
Sosyal ve Duygusal Gelişim	9
Motor Gelişim	10
Öz Bakım Becerileri.....	10
Okul Öncesi Dönemde Müze Eğitiminin Önemi.....	11

BÖLÜM 3.....	17
YÖNTEM.....	17
Araştırma Modeli.....	17
Çalışma Grubu.....	17
Verilerin Toplanması.....	17
Verilerin Çözümlemesi.....	17
BÖLÜM 4.....	18
BULGULAR VE YORUMLAR.....	18
Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinlikleri.....	18
Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi.....	18
Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin İncelenmesi.....	22
Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinlik Önerileri.....	29
BÖLÜM 5.....	46
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	46
KAYNAKÇA.....	53
EKLER.....	58
Ek 1. Etik Kurulu Karar Örneği.....	59
BENZERLİK BİLDİRİMİ.....	60
ÖZGEÇMİŞ.....	61

GÖRSELLER DİZİNİ

	Sayfa
Görsel 1. Seramik Eser	19
Görsel 2. Tek Kulplu Cam Sürahiler	20
Görsel 3. Hayvan başlı bronz törensel içki kabı	20
Görsel 4. Yüzük Taşları	21
Görsel 5. Sikkeler	21
Görsel 6. Takılar	22
Görsel 7. Renklenen Çömlekler-Müze Keşfi	25
Görsel 8. Renklenen Çömlekler-Atölye Çalışması	26
Görsel 9. Mitolojik Hikayelerle Çocuk Yogası	27
Görsel 10. Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi – Raffaello Sergisi, Çevrim içi Çocuk Atölyesi ve Çalışmaları	49
Görsel 11. İstanbul Oyuncak Müzesi – Çevrim içi Çocuk Atölyeleri Afişleri	50
Görsel 12. İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi-Çevrim içi Çocuk Atölye Afişleri	50

KISALTMALAR

EBA	Eğitim Bilişim Ağı
ICOM	International Council of Museums Uluslararası Múzeler Komitesi
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
WHO	World Health Organisation Dünya Sağlık Örgütü

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırma için belirlenen problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, araştırmadaki sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

Problem

Müzeler, uzun zaman öncesinden günümüze uzanan yolculuklarında sahip oldukları görevlerin yanı sıra günümüz için çok önemli olan eğitim misyonunu da bünyelerine dahil etmişlerdir (Erdoğan, 2018). Uluslararası Müzecilik Konseyi'nin (ICOM) 2019 yılında yeniden duyurduğu müze tanımında, müzelerin, geçmiş ve gelecek arasındaki bağı açıklayan; bireylerin kuracağı yeni diyaloglara olanak veren kapsamlı alanlar olduğu belirtilmektedir. Bu doğrultuda, dünyada ve ülkemizde hakkında çeşitli çalışmalar barındıran ve her geçen gün yenilerini ekleyen müze eğitiminin de bireylerin yaşamlarına dokunan ve böylece geçmiş ve gelecek arasında bağlantı kurmalarını destekleyen bir anlam taşıdığı belirtilebilir.

Erdoğan (2018), müze eğitimi; katılımcıların zengin içerikli programlar aracılığıyla farklı duygu ve düşünceler edinmeye yönelmeleri, yaşamlarındaki yansımaları keşfetmeleri ve müze koleksiyonu ile öğrenme gerçekleştirmeleri olarak tanımlamıştır. Müze eğitimi kavramı ülkemizde yavaş yavaş yer almakta ve müzelerde yapılan atölyeler, yaz tatili etkinlikleri, üniversitelerin Müze Eğitimi dersini bünyelerine almaları, okul gruplarının müzeleri eğitim ortamı olarak kullanması ile başlayarak gelişen bir süreci içermektedir (Erdoğan, 2018). Ayrıca, müze eğitiminin ülkemizdeki varlığını güçlendirecek programlar, projeler, araştırmalar yapılmakta ve yapılmaya devam edilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın birlikteliği ile 2019 yılında öğretmenlerin, geleneksel sınıf için öğrenme süreçlerini gerçek nesnelerin bulunduğu müzelere taşıyarak, öğrencilerin farkındalıklarını ve kazanması hedeflenen becerileri bütünsel olarak artırmak amacıyla Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Müdürlüğü tarafından "Müze Eğitimi Sertifika Programı" uygulamaya

konulmuştur (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019). Program dahilinde farklı derslerin kazanımlarının müzelerde öğrenciler ile buluşturulması hedeflenmiştir. Bu hedef ile pilot uygulaması 02-04 Mayıs, 2019'da Ankara'da gerçekleştirilen programın üç yıl içerisinde ülke çapında birçok öğretmene ulaştırılması planlanmıştır. Programın detaylarını içeren bir belge henüz yayımlanmamış olmakla birlikte, Millî Eğitim Bakanlığı'nın Eğitim Bilişim Ağı (EBA) aracılığıyla erişime açtığı Müze Eğitimi Kitabı, sertifika programına katılanlar için rehber niteliğindedir. Müze Eğitimi Kitabı, amacı, kazandırılmak istenen yetkinlikleri, uygulanabilecek temaları ve uygulama esnasında faydalanılabilecek teknik-yöntemleri içermektedir. Kitapta ele alabileceğimiz en önemli noktalardan bir tanesi ise gelişim düzeyine göre etkinlik planlama konusuna da değiniyor olmasıdır. Müze eğitimi alanındaki bir diğer proje ise Müzekiti Projesidir. Müzekiti Projesi, çocuklar ve sanat arasında köprü kurmak, Türk sanatı ve sanatçılarının ve Anadolu medeniyetlerine ait eski ve güncel eserlerin bilinirliğini artırarak yeni neslin kültürel mirasımıza olan bakışını ve yaklaşımını geliştirmek hedefi ile 2018 yılında geliştirilmeye başlanmış bir müze eğitim projesidir. 2020 yılı içerisinde Millî Eğitim Bakanlığı ve Komet Kültür ve Sanat Projeleri iş birliği ile İstanbul'da Topkapı Sarayı ve Pera Müzesi, Ankara'da Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Şanlıurfa'da Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi olmak üzere dört müzeyi ele alan projenin 2021 yılı itibariyle tüm Türkiye'ye yayılması planlandığı belirtilmektedir (Müzekiti Projesi, 2018). Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Nisan 2014'te kullanıma açılmış; öğretmen ve öğrencilerin teknolojik yeniliklere uyum sağlamaları, kendi içeriklerini hazırlamaları ve paylaşımına sunmaları için olanak veren bir sosyal eğitim platformu olarak tasarlanmıştır (Şenyurt,2015). EBA içerisinde, eğitimcilerin müze eğitimi programlarına dahil edebilmeleri adına örnek etkinlik planlarına yer verilmekte ve eğitimin sınıf dışında bir ortamda gerçekleştirilmesine olanak sağlanmaktadır. Projelerle aynı doğrultuda akademik alanda da çalışmalar devam etmekte ve müze eğitimi kavramının ülkemiz için daha anlaşılır ve uygulanır olabilmesi adına destek vermektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin müze eğitimine dair görüşlerini temel alan bir çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin müze eğitiminin öğrenme için önem taşıdığını düşünmelerine rağmen, müzelerden eğitim planlamaları için yeterince faydalanamadıkları belirlenmiştir (Can Gül, Ertürk Kara, Özen Altınkaynak & Akman, 2015). Erdoğan (2018) ise öğretmenlerin müze ortamındaki öğrenmenin nasıl gerçekleşeceğinin yeterli bilgisine sahip olmadıklarını, müze gezilerinin her zaman öğretim programları ile bütünleştirilmiş olarak planlanmadığını belirterek, bu konuya farklı bir bakış açısı eklemiştir. Bir diğer araştırma

ise öğretmen adaylarını ele alarak, müze eğitimi uygulamasında yeterli düzeye ulaşabilmeleri için müzede gerçekleştirilecek eğitime ilişkin bilgi düzeylerinin artırılacağı bir hizmet içi öğretim programının geliştirilmesi durumunu önermiştir (İşlek, 2019).

Türkiye'nin her bölge ve şehrinde olduğu gibi Ankara'da da birçok müzede eğitim etkinlikleri yapılmaktadır. Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, PTT Pul Müzesi, Ankara Rahmi M. Koç Müzesi, Gökyay Vakfı Satranç Müzesi, MTA Şehit Cuma Dağ Tabiat Tarihi Müzesi ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Oyuncak Müzesi bu müzelere örnek olarak verilebilir. Bu eğitim etkinliklerinin büyük bir çoğunluğu okul öncesi yaş grubu ile ilişkilidir. Müzeler, bu yaş grubu için farklı etkinlikler tasarlamakta ve uygulamaktadır. Fakat hazırlanan etkinliklerin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ve eğitim etkinlikleri hazırlanırken kullanılan gelişim alanlarının yeterince göz önüne alınmadığı düşünülmektedir. Yürütülen projeler, araştırmalar ve çalışmaların çoğunluğu müzelerdeki okul öncesi eğitim programının geliştirilmesi ve okullardaki eğitim programı ile de bütünleştirilmiş olarak devam etmesini desteklemekteyken, bir kısmı ise henüz başlangıç aşamasında ya da içeriğine henüz okul öncesi dönemi dahil etmemiştir. Müze Eğitimi Sertifika Programı müze eğitiminin okul programları ile bütün hale getirilmesi, öğretmenlerin bu konuda daha çok rol almaları adına atılmış kapsamlı bir projedir ve müzelerde yapılan ve uygulanan programların okul öncesi gelişim alanlarına uygun olarak planlanmasına destek vermektedir. EBA'da bulunan Müze Eğitimi Kitabı'nda gelişim düzeyine göre etkinlik planlama bölümü ile özellikle okul öncesi dönem için gerek müze eğitimcilerine gerekse öğretmenlere bu konuda rehber niteliği taşımaktadır. Bağlantılı olarak, EBA'nın Okul Öncesi Eğitim Etkinlikleri Havuzu'nda (<https://okuloncesi.eba.gov.tr/>) bulunan müze eğitimi etkinlik önerileri de müzelerde uygulanabilecek etkinliklerin hangi gelişim alanındaki hangi kazanım ve göstergeye destek olacağını da belirterek göstermektedir. Bunların yanı sıra, Müzekiti Projesi henüz başlangıç aşamasında olup, okul öncesi yaş grubunu kapsamamaktadır. Ayrıca, araştırmaların da gösterdiği üzere, öğretmen ve öğretmen adaylarının aldıkları eğitim doğrultusunda müze eğitimi etkinlikleri planlamak ve uygulamak için daha fazla eğitime ihtiyaç duyabilecekleri görülmektedir.

Bu bağlamda, Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesinde gerçekleştirilen okul öncesi eğitim etkinliklerinin gelişim alanlarına göre incelenmesi ve örnek bir etkinlik paketi sunulması bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın genel amacı; Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde okul öncesi yaş grubu (48-72 Ay) için uygulanan eğitim etkinliklerini, gelişim alanlarına yönelik incelemek ve bu doğrultuda bu yaş grubu öğrenciler için etkinlikler önermektir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1) Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde uygulanan okul öncesi eğitim etkinliklerinde,

a) bilişsel gelişim alanına

b) dil gelişimi alanına

c) sosyal ve duygusal gelişim alanına

d) motor gelişim alanına

e) öz bakım becerileri alanına ilişkin ne tür etkinlikler düzenlenmektedir?

2) Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi için hazırlanacak okul öncesi yaş grubu (48-72 Ay) gelişim alanlarına ilişkin etkinliklerin içeriği nasıl olmalıdır?

Önem

Bu tezin, müzede uygulanan eğitim etkinliklerinde, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ve eğitim etkinlikleri hazırlanırken göz önünde bulundurulmuş gelişim alanları faktörünün nasıl kullanıldığı hakkında örnek bilgi sağlayacağı öngörülmektedir. Yapılan önceki çalışmalarda, okul öncesi dönemde müze eğitimi için öğretmen, çocuk, aile ve uzmanların görüşlerine odaklanılmıştır. Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'ndeki okul öncesi eğitim etkinlikleri ile yapılacak olan bu çalışma, eğitim içeriklerinin MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilişkilendirilmesini alana sunarak örnek bir kaynak niteliği taşıyacağı düşünüldüğü için önem arz etmektedir. Aynı zamanda, hazırlanacak olan örnek eğitim etkinlikleri müzeler, müze çalışanları, müze eğitimi alanında çalışma yapan uzmanlar ve öğrenciler, anne ve babalar, öğretmenler, öğretmen adayları ve farklı müzeler için faydalı olması ve onlara okul öncesi yaş grubu gelişim alanlarına uygun etkinlik kaynağı sunması açılarından önemlidir. Dolayısıyla, bu araştırma ve etkinlik paketi önerisinin öğretmen ve öğretmen adayları, proje yönetenleri ve müzeler için yol gösterici olacağı ve ayrıca alan yazın için hazırlanan, okul öncesi dönem gelişim alanlarının müzelerde hangi boyutta değerlendirildiğini yansıtan yeni bir belge niteliği taşıyacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırma, Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi ile; müzede okul öncesi öğrencilere uygulanan etkinlikler ile; etkinliklerin dil gelişimi, bilişsel gelişim, motor gelişim ve sosyal duygusal gelişim ve öz bakım becerileri açısından değerlendirilmesi ile; 2018-2020 tarihleri arasında okul öncesi çocuklarla yapılan etkinlikler ile sınırlıdır. Yapılan etkinliklerin yalnızca iki tanesine ait görsellere ulaşılabilmektedir. Çalışmada salgın döneminde İstanbul ve Ankara'daki bazı özel müzelerde gerçekleştirilen çevrim içi eğitim etkinliği örneklerine de yer verilmiştir.

Tanımlar

Müze

Müzeler, geçmiş ve gelecek arasında ilişki kurabileceğimiz, bu amaçla zengin diyaloglar oluşturmamızı sağlayan, çok sesli ve kapsamlı alanlar olarak tanımlanmaktadır (Uluslararası Müzeler Konseyi [ICOM], 2019).

Müze Eğitimi

Müze eğitimi, müze nesnelерinin pedagojik amaçlar doğrultusunda eğitim perspektifinden yorumlanmasıdır (Hein, 2006).

Müze Eğitimsi

Müze eğitimsi, aileler ve okullar gibi birtakım ziyaretçi rehberi, sergi sunucusu ve ziyaretçiler için müze alanının düzenleyicisidir (Çakır İlhan & Karadeniz, 2015).

Okul Öncesi Dönem

Okul öncesi dönem, iki ve altı yaş arasındaki çocukları ve onların sosyal alanda olduğu kadar, bilişsel, dil ve kişilik gelişiminde önemli farklılıkların gerçekleştiği bir zamanı tanımlar (Gander & Gardiner, 2010).

Arkeoloji Müzesi

Bünyesinde arkeolojik zenginlikleri bulunduran, binlerce yıllık tarihin belgelerini ve arkeolojik yöntemlerle açığa çıkarılan eserleri sergileyen müzelerdir (Erdoğan, 2003).

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Okul Öncesi Dönem, Okul Öncesi Eğitim ve Önemi

Kamar ve Köşker'in (2006) belirttiği üzere, çocuğun çevresini araştırıp, algılamaya çalıştığı, önemli yaşam becerileri deneyimlediği ve bazı yetileri kazandığı, öğrenmenin yoğun olarak gerçekleştiği dönem okul öncesi dönemdir (aktaran; Babaroğlu, 2018). Reform ve Rönesans hareketlerinin görüldüğü yeni ve yakınçağda, eğitim yapısının değişmesi ile okul öncesi eğitim düşüncesi de ortaya çıkmıştır. 17. ve 18. Yüzyıllarda, temeli Comenius, Locke, Rousseau gibi düşünürlerle atılan eğitim planlamalarının, 19. ve 20. yüzyıllarda Pestalozzi, Froebel, Montessori, Dewey, Piaget, Vygotsky gibi düşünür ve eğitimciler uygulamaya geçirmişlerdir (Bardak, 2010). Friedrich Froebel ana okullarının kurucusu olarak bilinir (Oktay, 2004; aktaran Çiydem&Ahi, 2019). 1840 yılında Blakenburg'da iki eğitim kurumu kurmuştur. Bunlardan birisi "kindergarten" olarak bilinen okul öncesi eğitim kurumudur. Ülkemiz için ise girişimlerin Osmanlı Devleti döneminde başladığı; okul öncesi eğitim kurumlarının açılması ve çocuğun pedagojik anlamda değer verilerek eğitilmesi için çalışmalar yürütüldüğü belirtilmiştir (Bardak, 2010). Günümüzde ise, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) verilerine göre ülkemizde özel ve resmi olarak 31 813 okul öncesi eğitim kurumu bulunmaktadır (2019).

MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nda (2013) belirtildiği üzere, çocuklar hayatlarının ilk yıllarında öğrenmek ve keşfetmek için doğal bir eğilime sahiptir ve bu eğilim hayat boyu devam eder. Okul öncesi yıllar olarak da tanımlanan ilk çocukluk, iki ve altı yaş arasındaki çocukları ve onların sosyal, bilişsel, dil ve kişilik gelişimindeki önemli değişimleri kapsayan bir zamanı tanımlar (Gander & Gardiner, 2010). Okul öncesi dönemde beynin gösterdiği hızlı ve yoğun gelişim çocuğun bütünsel gelişimi için önemli bir temel oluşturarak öğrenme ve hayata entegre olma sürecini başlatmış bulunur (Millî Eğitim Bakanlığı, 2013). Çevre, tüm bu gelişim alanlarının etkilendiği önemli bir kavram olarak gösterilmektedir ve okul öncesi dönemde çevre uyaranlarının gelecek yıllar için

önemli katılımcılar olduğu belirtilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, okul öncesi dönemin insan hayatında önemli bir etkiye sahip olduğu, bu dönemde alınan eğitimin çevre ve uyaranlar ile gelişim alanlarına destek olduğu ve gelişimi desteklediği söylenebilir.

Okul Öncesi Dönemde Desteklenmesi Hedeflenen Gelişim Alanları

Okul öncesi dönemde desteklenmesi hedeflenen gelişim alanları, ülkemizde MEB tarafından 2013 yılında hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'nın içerisinde belirtilmekte ve ülkemizin okul öncesi eğitim veren kurumlarında kaynak olarak kullanılmaktadır. Programın güncel halinde gelişimsel programın, çocuğun sosyal ve duygusal, bilişsel, motor, dil gelişim alanları ile öz bakım becerilerini bütün olarak ele aldığı belirtilmektedir (MEB, 2013). Okul öncesi dönemde öğrenme süreçlerinin planlanmasında çocuğun gelişim düzeyinin belirlenmesinin ardından ilgi-gereksinimler dikkate alınır ve bu programdaki kazanım ve göstergeler ile süreç gelişim alanlarını destekleyecek şekilde üst düzeye taşınır. Gelişim alanları ve bu dönemdeki çocuklar için hedeflenen ilgili kazanım ve göstergeler, okul öncesi eğitim programında aşağıdaki gibi belirtilmiştir. Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde okul öncesi yaş grubu çocukları için uygulanan eğitim etkinlikleri bu gelişim alanları kategorilerindeki kazanım-göstergeler temel alınarak incelenmiş, ilgili yorumlar yapılmış ve örnek etkinlikler yine bu kazanım-göstergeler doğrultusunda hazırlanmıştır.

Bilişsel Gelişim

Bilişsel gelişim; çocuğun doğumuyla başlayan, çevresi ile kurduğu bağlantıyı ve bu süreçte edindiği bilgiyi; bu bilginin kullanılması, korunması, yenilenmesi ve değerlendirilmesi gibi zihinsel süreçleri içeren bir gelişim alanıdır (MEB, 2014).

Bilişsel Gelişim ile İlgili Kazanımlar

Kazanım 1: Nesne/durum/olaya dikkatini verir.

Kazanım 2: Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.

Kazanım 3: Algıladıklarını hatırlar.

Kazanım 4: Nesnelere sayar.

- Kazanım 5: Nesne veya varlıkları gözlemler.
- Kazanım 6: Nesne veya varlıkları özelliklerine göre eşleştirir.
- Kazanım 7: Nesne veya varlıkları özelliklerine göre gruplar.
- Kazanım 8: Nesne veya varlıkların özelliklerini karşılaştırır.
- Kazanım 9: Nesne veya varlıkları özelliklerine göre sıralar.
- Kazanım 10: Mekânda konum ile ilgili yönergeleri uygular.
- Kazanım 11: Nesneleri ölçer.
- Kazanım 12: Geometrik şekilleri tanır.
- Kazanım 13: Günlük yaşamda kullanılan sembolleri tanır.
- Kazanım 14: Nesnelerle örüntü oluşturur.
- Kazanım 15: Parça-bütün ilişkisini kavrar.
- Kazanım 16: Nesneleri kullanarak basit toplama ve çıkarma işlemlerini yapar.
- Kazanım 17: Neden-sonuç ilişkisi kurar.
- Kazanım 18: Zamanla ilgili kavramları açıklar.
- Kazanım 19: Problem durumlarına çözüm üretir.
- Kazanım 20: Nesne/sembollerle grafik hazırlar.
- Kazanım 21: Atatürk'ü tanır ve Türk toplumu için önemini açıklar.

Dil Gelişimi

Dil gelişimi; çocuğun kendini konuşarak ifade edebilmesi için gerekli ses, sözcük, sayı ve simgelerin edinilmesi, korunması ve dil bilgisi kurallarına uyumlu olarak deneyimlenmesi olarak tanımlanır (MEB, 2013).

Dil Gelişimi ile İlgili Kazanımlar

- Kazanım 1: Sesleri ayırt eder.
- Kazanım 2: Sesini uygun kullanır.
- Kazanım 3: Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.
- Kazanım 4: Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.
- Kazanım 5: Dili iletişim amacıyla kullanır.
- Kazanım 6: Sözcük dağarcığını geliştirir.
- Kazanım 7: Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.
- Kazanım 8: Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.

Kazanım 9: Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Kazanım 10: Görsel materyalleri okur.

Kazanım 11: Okuma farkındalığı gösterir.

Kazanım 12: Yazı farkındalığı gösterir.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Sosyal gelişim; çocuğun yaşadığı toplumdaki davranışların özümsemesini yaparak çevresine uyumlu yaşamayı öğrenme sürecidir (Fazlıoğlu, 2009; aktaran MEB, 2013).

Duygusal gelişim; çocuğun gözlemlendiği nesne, durum veya farklı bireylerin davranışlarını kendi davranış ve düşüncelerine yansıtması ve çevresine uyum sağlamasıdır (MEB, 2013).

Sosyal ve Duygusal Gelişim ile İlgili Kazanımlar

Kazanım 1: Kendisine ait özellikleri tanıır.

Kazanım 2: Ailesiyle ilgili özellikleri tanıtır.

Kazanım 3: Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

Kazanım 4: Bir olay veya durumla ilgili olarak başkalarının duygularını açıklar.

Kazanım 5: Bir olay veya durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir.

Kazanım 6: Kendisinin ve başkalarının haklarını korur.

Kazanım 7: Bir işi veya görevi başarmak için kendini güdüler.

Kazanım 8: Farklılıklara saygı gösterir.

Kazanım 9: Farklı kültürel özellikleri açıklar.

Kazanım 10: Sorumlulukları yerine getirir.

Kazanım 11: Atatürk ile ilgili etkinliklerde sorumluluk alır.

Kazanım 12: Değişik ortamlardaki kurallara uyar.

Kazanım 13: Estetik değerleri korur.

Kazanım 14: Sanat eserlerinin değerini fark eder.

Kazanım 15: Kendine güvenir.

Kazanım 16: Toplumsal yaşamda bireylerin farklı rol ve görevleri olduğunu açıklar.

Kazanım 17: Başkalarıyla sorunlarını çözer

Motor Gelişim

Motor sözcüğü hareket anlamına gelir. Motor gelişim ise; hareketlerde meydana gelen çocuğun biyolojik yapısı, çevre şartları ve motor gereksinimlerin etkileşimi ile yaşanan sürekli değişimleri ifade eder (MEB, 2015).

Motor Gelişim ile İlgili Kazanımlar

Kazanım 1: Yer değiştirme hareketleri yapar.

Kazanım 2: Denge hareketleri yapar.

Kazanım 3: Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

Kazanım 4: Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

Kazanım 5: Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Öz Bakım Becerileri

2 yaşına gelene kadar yeterli düzeyinde olgunluğa sahip olmayan çocukların öz bakım becerileri için yetişkin desteğine ihtiyacı vardır. Üç yaştan sonra desteğin aşamalı olarak azaltılması ve çocuğun bu becerileri bireysel olarak gerçekleştirmesi beklenir (MEB, 2016).

Öz Bakım Becerileri ile İlgili Kazanımlar

Kazanım 1: Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.

Kazanım 2: Giyinme ile ilgili işleri yapar.

Kazanım 3: Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeleri yapar.

Kazanım 3: Yeterli ve dengeli beslenir.

Kazanım 5: Dinlenmenin önemini açıklar.

Kazanım 6: Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.

Eğitim programındaki bu kazanımların göstergeleri de bulunmaktadır. Gerektiği takdirde detay bilgi olarak kullanılması beklenmektedir.

Okul Öncesi Dönemde Müze Eğitiminin Önemi

Uluslararası Müzeler Konseyi'ne göre (2019); müzeler, geçmiş ve gelecek bağlantısını kuran ve kurulmasına destek veren, bireylerin zengin diyaloglar kurmasını sağlayan alanlar olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım doğrultusunda, müzelerin toplama, koruma ve sergileme dışında, farklı deneyimleri bireylere sunarak, geçmiş ve gelecek arasındaki bağlantıyı kolaylıkla kurmalarına olanak sağlayan ortamlar olduğunu söyleyebiliriz. Ünal ve Pınar'a (2017) göre, müzeler farklı eğitim ortamları olarak en çok kullanılan kurumlar olmuştur. Okul öncesi eğitim ise 0-72 ay arasındaki çocukların gelişimsel ve bireysel olarak özelliklerine uyumlu, zengin uyaranlara sahip bir çevre sunan, gelişim alanlarına bütünsel olarak katkı sağlayan ve toplumsal değerleri içerecek şekilde çocuklara yön veren ilk eğitim sürecidir (Altay, İra, Ünel Bozcan & Yenal, 2011). Okul öncesi eğitim tanımına baktığımızda ise çocukların gelişimsel alanlarını ve onların toplumun kültürü ile bütün halinde olmasını destekleyen bir süreci görebiliriz. Bu iki tanım bizlere, müze eğitiminin okul öncesi ve gelişim alanlarına hitap konusundaki önemini anlaşılır kılan ipuçları verebilir.

Müzeler, çocukların beş duyu organına hitap eden, gözlem ve yaratıcılık becerilerinin gelişimini destekleyen okul dışı öğrenme ortamları olarak tanımlanmaktadır (Boyer, 1996; Diğler, 2012; aktaran Dilli & Dümenci, 2015). Bu okul dışı öğrenme ortamı ise çocukların merak ve keşiflerini yeni fikirlerle destekleyebilecekleri ve grup olarak bu fikirleri farklılaştırabilecekleri güvenli öğrenmeler sağlamaktadır (Lally, 2013). Avrupa ve Amerika için erken yaşta bireylerin yaşamlarına katılan müzelerin, müze kültürünün ilk yıllarda kazanılması ve ilerleyen yıllarda bu kültürün devamının sağlanabilmesi adına okul öncesi dönemde daha göz önünde olması gerektiği belirtilmektedir (Özer & Yıldırım Polat, 2019). Okul öncesi dönemin katılımcıları olan çocuk, aile, öğretmen ve okul, okul öncesi dönemde müze eğitiminde de ihtiyaç duyulan paydaşlardır. Yapılan araştırmalarda, öğretmen ve ebeveynlerin de çocuğun erken yaşta müze eğitimi ve müze kavramını yaşamına almasında önemli rol oynadığı belirtilmektedir.

Müze eğitimi için ülkemizdeki ilk ve önemli çalışmaların örnekleri arasında Türkiye'nin 81 ilinden gelen çocuklar ve öğretmenleri ile gerçekleşen bir proje yer almaktadır. Çakır-İlhan (2020), bu projeyi ülkenin her ilinden gelen iki çocuk ve bir öğretmenin müze eğitimi konusunda eğitilmesi; sonrasında ise eğitilen çocukların Kars'a doğru yapılan bir tren yolculuğunda, trenin uğradığı her şehirde bulunan başka çocuklara akran müze eğitimi yapması şeklinde anlatmaktadır (aktaran; Kızılkaya,2020). Bu proje

ile müzelerin ve müze eğitiminin eğitimin tüm kademelerindeki önemi açığa çıkarılmıştır. Çakır-İlhan'a (2017) göre, geçmişten günümüze müzeler, okul dışı öğrenmenin önemli ve birinci adresi haline gelmiştir.

Özer ve Yıldırım Polat (2019), okul öncesi öğretmenlerinin müzede gerçekleştirilen eğitime yönelik düşünce ve tecrübelerini belirlemek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırma kapsamında İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde, farklı sosyoekonomik düzeylerdeki anaokulları ve ilkokullarda görevine devam eden altı öğretmen ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonrasında analizler, öğretmenlerin müze eğitiminin okul öncesi dönemde uygulanması, müze eğitiminin çocuklar için olan faydaları ve ailelerin müze eğitime karşı yaklaşımları hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmıştır. Öğretmenlere göre, okul öncesi eğitim esnek olması özelliğiyle müze eğitimine kolaylıkla entegre edilebilir ve Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen Okul Öncesi Eğitim Kazanımları müze eğitimi ile çocuklara kazandırılabilir. Görüşmeye katılan öğretmenler, çocukların müze eğitimi esnasında eğlendiklerini ve etkili bir yol ile kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Belirtilen bir diğer nokta ise, öğretmenlerin okul öncesi dönemde yapılan müze eğitimi ile ailelerin de müze bilinçlerini geliştirdikleri görüşüdür. Fakat ailelerin çocukları ile katıldıkları etkinliklerde iyi vakit geçirmelerinin yanı sıra katılımın sosyo-ekonomik detaylar, trafik, müze ücreti ve ulaşım zorluğu gibi etkenler sebebiyle farklılaştığı da belirtilmiştir.

Karamustafaoğlu, Ayvalı ve Ocak (2018), okul öncesi öğretmenlerinin okuldan farklı olarak kullanılan öğrenme ortamları ile ilgili görüşlerini tespit etmek; bu ortamların öğrenme süreçlerine ve çocuğun bütünsel gelişimine nasıl etki ettiğini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmada, Amasya ilinde 10 okul öncesi öğretmeni ile görüşmüşlerdir. Görüşmelerin sonucunda yapılan analizde, öğretmenlerin sınıf dışı öğrenme ortamlarının çocukların gelişimlerine olumlu katkı sağladığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, eğitim için gerekli hazırlıkları yaptıkları ve süreci iyi yönettiklerini, ailelerin de bu konudaki desteğinin öğretmenler için önemli olduğu belirtilmiştir. Fakat öğretmenlerin sınıf dışı öğrenme ortamlarını kullanmada bölgesel olarak farklılıklar gösterdiğini de eklemiştir.

Aileler, öğretmenler ve çocuklar okul öncesi dönem için önemli ve etkileşimli paydaşlardır. Özer (2018), çalışmasında uzmanların, ailelerin ve öğretmenlerin okul öncesi dönemde müzede eğitimle ilgili görüşlerini değerlendirmiş ve müzelerin çocukların duyularına hitap eden; böylece bilgi edinmeleri için uygun ortam sağlayan yerler olduğunu belirtmiştir. Nesne ile etkileşime olanak sağlayan müze eğitimi,

çocukların öğrenmelerinin kalıcı olmasına ve yeni öğrenmelerin tetiklenmesine katkıda bulunur (Bulut & Atilla, 2017; aktaran, Özer, 2018). Çocuğun müzedeki bir eseri görmesi estetik ve mükemmellik duygusunu uyandıracaktır (Özer, 2018). Dolayısıyla, okul öncesi dönemdeki müze ziyaretlerinin çocuğun sanat gelişimini ve okuryazarlığını olumlu anlamda etkilemektedir. Müzenin, eserin, nesnenin ya da müze etkinliğinin uygun sunumu ve aktarımı, çocuğun keşfi ve bilgiyi özümsemesi için yeni fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca, müze ziyaretlerinin erken yaşlarda yapılmaya başlanmasının sonraki dönemler için edinilen bir alışkanlık ve müze algısı anlamı taşıdığı da araştırmada yer almaktadır. Uzmanların, ailelerin ve öğretmenlerin katıldığı bu çalışmanın sonucunda ortak düşüncenin; müze eğitiminin okul öncesi yaş grubu için soyut kavramların algılanmasında ve öğreniminde destek sağladığı, çocukların kalıcı öğrenmesine katkıda bulunduğu ve iyi bir eğlenme aracı olduğu görülmüştür. Okul Öncesi Eğitim Programının esnek bir yapıya sahip olduğu ve bu durumun müze eğitimi ve okul öncesi eğitimin bütünleştirilmesine olanak verdiği belirtilmiştir. Fakat ailelerin müze algısının farklılık gösterdiği ve bu konuda farklı, detaylı bir planlama ve öneri geliştirilmesi gerektiği de çalışmaya eklenmiştir.

Okul öncesinde eğitim, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen eğitim programı dahilindeki unsurlar, kazanımlar ve kazandırılması beklenen kavramlar doğrultusunda planlamalar yapılarak gerçekleştirilmektedir. Müze eğitim etkinlikleri de müze eğitimi öncesi, müze eğitimi esnası ve müze eğitimi sonrası olarak detaylandırılarak hazırlanan etkinliklerdir. Okul öncesi dönem için hazırlanan müze eğitim etkinliklerinin de bütünlük sağlanarak hazırlanması önemlidir. Usbaş (2010), okul öncesi eğitim alan 6 yaş çocukları için hazırlanan ve uygulanan müze eğitim programının etkililiğini ölçmek için bir çalışma hazırlamıştır. Bu araştırması ile okul öncesi dönem çocuklarının sosyal-duygusal ve bilişsel alandaki kazanımları edinmeleri ve öğrenmelerinde gerçekleşen kalıcılığı saptamayı hedeflemiştir. Araştırmaya katılan 6 yaş grubu çocuklarından deney ve kontrol grubu oluşturulmuş; deney grubundaki çocuklar için detaylı ve programlı bir müze eğitim süreci hazırlanıp uygulanırken, kontrol grubu için geleneksel eğitim planlaması takip edilmiştir. Geliştirilen eğitim programında çalışma yaprakları, bilgisayarda hazırlanan sunumlar, fotoğraflar gibi görsel ve yazılı materyallerin kullanıldığı etkinlikler oluşturmuştur. Uygulama ile bu iki grup arasında, Okul Öncesi Eğitim Programı içinde yer alan bilişsel ve sosyal-duygusal gelişim alanlarındaki kazanım-göstergelerine ulaşıp ulaşılamaması, öğrenme süreçlerinin kalıcı olma durumu ve müzedeki deneyimlerinin günlük yaşamlarına yansımaları incelenmiştir. Uygulama

sonucunda, okul öncesi eğitim programı ile bütünleştirilerek, planlı olarak hazırlanıp yürütülen müze gezilerinin, öğrencilerin sosyal-duygusal ve bilişsel gelişim alanlarına olumlu katkı sağladığı gözlemlenmiştir. Diğer yandan, müze deneyiminin, geleneksel yöntem ile bu süreci tamamlayan ve müze öncesi, esnası ve sonrası için planlı bir programa sahip olmayan kontrol grubunun sosyal-duygusal ve bilişsel gelişimlerine yansımadağı belirtilmiştir. Hassan (2017) da Müzelerde Çocuklara Yönelik Sanat Etkinlikleri adlı çalışmasında plansız olarak yürütülen bir müze eğitim programının, çocukların sosyal-duygusal ve bilişsel gelişimlerini beklenen düzeyde ve yönde etkilemediğini ve öğrenmelerinin yaşantılarına yansımadağını belirterek; planlı ve programlı bir şekilde hazırlanıp uygulanan eğitim etkinliklerinin okul öncesi çocukların öğrenme süreçlerinde ve müze algılarının gelişmesinde önemli rol oynadığı fikrini desteklemiştir. Erken yaşlarda, müzelerin eğitim ortamlarında sanatla karşı karşıya kalan çocukların müze algılarının, sanat anlayışlarının ve bakış açılarının geliştiğini de eklemiştir. Okul öncesi dönemde, çocukların sanat algılarının ve bakış açılarının gelişmesi adına sanattan ve müzelerden faydalanmak amacı ile hazırlanan eğitim programlarının, ziyaret öncesi, esnası ve sonrası olarak planlanmasının öğrenme süreçlerini daha olumlu etkileyeceğı belirtilmiştir.

Karaca, Şenol, Akyol ve Can Yaşar (2018), müze gezisini deneyimleyen okul öncesi dönem çocukları için müze kavramının ne ifade ettiğini incelemek ve anlamak amacıyla bir araştırma yapmışlardır. Araştırmalarında, okul öncesi dönemi çocuklar için duyuların ön plana çıktığı ve deneyimlerini duyuları ile sağladığı bir dönem olarak tanımlamakta ve okul öncesi eğitim programında büyük önem taşıyan okul dışı alanların, çocuklara alternatif öğrenme ortamları ve duyularını deneyimleyebilecekleri öğrenme fırsatları sunmakta olduğunu belirtmektedirler. Ayrıca, okul dışı ortamlarda gerçekleştirilen eğitim etkinliklerinin programa sıklıkla dahil edilmesinin hem öğretmenler hem çocuklar için daha etkili olduğunu ve bu etkililiğın sağlanması amacıyla da müze eğitim etkinliğinin detaylı ve etkili planlanması gerektiğini eklemiştirler. Bu doğrultuda gerçekleştirdikleri araştırmalarına, Afyonkarahisar'da bir ilkokulun anasınıfında eğitim gören 11 çocuk, bir sınıf öğretmeni ve üç anne katılmıştır. Çalışmada, müze eğitim etkinliği, planlaması müze gezisi öncesi, müze gezisi esnası ve müze gezisi sonrasını içeren bir süreç olarak uygulanmıştır. Verilerin analizi için, katılımcılar ile yapılan görüşme formları ve çocuklar tarafından yapılan resimler kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; müzede olumlu deneyimler yaşayan çocukların mutlu ve heyecanlı oldukları, geçmiş ve günümüz arasındaki bağlantıyı kolay algıladıkları görülmüştür. Anneleri ise,

müzedeki eğitim uygulaması sonrası çocuklarının daha etkili öğrenme gerçekleştirdikleri şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin de aynı şekilde, müze eğitim uygulamasının çocukların öğrenmelerine somutluk kazandırdığını, olumlu katkılar ile öğrenme süreçlerini desteklediğini, geçmiş ve şimdi ile bağlantı kurmalarının kolaylaştığını ve sosyal-duygusal alanda olumlu yönde geliştiklerini paylaşmışlardır. Çalışmanın sonucu ile müze eğitiminin okul öncesi dönemde çocukların gelişim alanları için önem taşıdığı ve onları bir sosyal birey yapma da etkili olduğu görülmüştür.

Okul öncesi dönemde müze eğitiminin önemini ele alan diğer çalışma ise müzedeki yapılan eğitim etkinliklerinin çocukların problem çözme ve sosyal becerileri ile müze hakkındaki görüşlerine etkisi ile ilgilidir. Bozkurt (2020), Malatya’da Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki bir anasınıfında okul öncesi eğitime devam eden ve 5-6 yaşlarında olan 37 çocuk ile oyuncak müzesinde uygulanan eğitim etkinlikleri doğrultusunda bir çalışma yapmıştır. Çocukların deney ve kontrol grubu olarak katıldığı çalışma; 2 haftası okulda, 8 haftası müzede olmak üzere 10 haftada ve haftada 2 gün olarak gerçekleşmiştir. Kontrol grubu ise kendi sınıflarında bir uygulama olmaksızın eğitime devam etmiştir. Çalışmanın sonuna gelindiğinde, oyuncak müzesinde eğitim etkinliklerine dahil olan çocukların sosyal becerileri ve problem çözme becerileri kontrol grubuna kıyasla olumlu gelişim göstermiştir. Müze eğitim etkinliklerine katılmadan önce müze kavramının detayları hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan çocukların, katılım sonrasında müzeye karşı olan bakış açılarının değiştiği, müzeleri gitmek ve görmek isteyecek yerler olarak belirttikleri, bilgi düzeylerinin geliştiği ve müzeler hakkında olumlu tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğretmenleri de müze eğitim etkinliklerinin çocukların öğrenme süreçlerine ve gelişimlerine olumlu katkı sunduğunu ve müzeler hakkındaki bilgilerinin bu etkinliklerle desteklendiğinin farkındalığını belirtmiştir. Oyuncak müzesinde gerçekleştirilen bu çalışma ile okul öncesi dönem çocuklarının müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine katılımlarının, onların problem çözme yetkinliklerine, sosyal becerilerine ve müze algılarına katkı sağladığına ulaşılmıştır.

Yapılan çalışmalar ve ulaşılan sonuçların da gösterdiği üzere, okul öncesi eğitim süresince gelişim alanlarını bütüncül olarak desteklemesi adına müzeler çocuklar için ideal öğrenme ortamlarıdır. Çocuklara gerçekçi deneyimler sunarak, onların keşif, merak, araştırma, eleştirel düşünme ve estetik bakış açısı kazanma becerilerini sağlar. Tran’a (2007) göre, müzeler öğrenme ve öğretmenin gerçekleştiği ortamlardır; seçme ve değerlendirmede özgürlüğü barındıran yapısı öğrenmeye katkı sağlamakta ve süreci

geliştirmektedir (Aktaran; Onur, 2012). Bu doğrultuda, okul öncesi dönem çocukları için planlı ve detaylı bir müze eğitim planlaması yapılması, hazırlanan bu eğitim uygulamaları için okul öncesi eğitimi gelişim alanlarının dikkate alınması müze eğitiminin kalıcı bir öğrenme sağlaması için önem arz etmektedir. Müze eğitimi, tüm kademelerde olduğu gibi okul öncesi dönem için de ülkemizde gelişme göstermekte ve her geçen gün farklı çalışmalar yapılmaktadır. Bu süreçte, okul-müze-öğretmen-aile iş birliğinin sınıf dışı öğrenmeyi destekleyeceği açıktır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalar, araştırma konusu için genel ve detaylı bir tanımlama fırsatı sunar (Büyüköztürk, 2017). Tarama modeli ise geçmişte ya da şu an varlığını devam ettiren, durumun var olduğu şekilde tespit edilmesini sağlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2016).

Çalışma Grubu

Araştırmada, Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde 2018-2020 yılları arasında 48-72 ay yaş grubu için uygulanan okul öncesi eğitim etkinlikleri incelenmiştir. Dolayısıyla, araştırmanın çalışma grubunu 2018-2020 yılları arasında müze tarafından 48-72 ay yaş grubuna yönelik geliştirilen ve uygulanan okul öncesi müze eğitim etkinlikleri oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Veriler, doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nin web sayfası taranarak uygulanan okul öncesi eğitim etkinlikleri incelenmiştir. Bu incelemeler esnasında, okul öncesi dönemi gelişim alanları ve okul öncesi-müze eğitimi ilişkisi hakkında yapılan alan yazın çalışmaları taranmış ve arşivdeki etkinlikler bu bağlamda değerlendirilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler tezin genel amaçları doğrultusunda raporlanmış ve örnek eğitim etkinlikleri bu rapora ek olarak sunulmuştur.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinlikleri

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi

Müze, koleksiyoner ve sanatsever Yüksel Erimtan'ın arkeoloji alanına olan ilgisi ile topladığı eserlerin bir koleksiyon olarak düzenlenmesi sonucu ortaya çıkmıştır. 1996 yılında Anadolu kültürel mirasının yurt dışına kaçırılmasını önlemek ve toplum için kullanımını düşünerek Kültür Varlıkları Koleksiyoncular Derneği'ni kurmuştur. 2015 yılında da koleksiyonun toplum ile paylaşılması fikri gerçekleştirilmiş ve Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi kurulmuştur. Selma Ünal'ın asiste ettiği müze küratörlük çalışmaları, Gül Pulhan ve Adrian Saunders yönetiminde tamamlanmıştır. Müze mimarları Prof. Ayşen Savaş, Can Aker ve Onur Yüncü'dür. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020).

Yaklaşık iki bin taşınır eseri barındıran özel bir arkeoloji koleksiyonu olan müze koleksiyonu, çoğunlukla Anadolu kökenlidir. Yüksel Erimtan'ın 1960 yılında Roma yüzük taşları almasıyla başlangıcı yapılan koleksiyon, sonraları tavsiyeler doğrultusunda genişletilmiştir. MÖ 3000'den Bizans Dönemi'ne kadar uzanan bir zaman dilimine ait eserlere sahip olan koleksiyon; Hitit, Urartu, Asur, Akhamenid ve Bizans gibi farklı uygarlıklar ve dönemlerden gelmektedir. Koleksiyonun çoğunluğu Geç Helenistik ve Roma Dönemi'ne ait buluntulardan oluşmaktadır. Kâseler, sürahiler, bardaklar, ölçü kapları, yüzükler, cam kaplar, parfüm şişeleri, üzerine mühür kazınmış yüzük taşları, cımbızlar, altın taçlar, striglisler, takılar, aynalar, cam karıştırma çubukları ile altın, gümüş ve bronz sikkeler buluntuları oluşturmaktadır. Müze koleksiyonuna ait eserler, Anadolu coğrafyasındaki kültürel mirası vurgularken, belirli bir olay sıralaması ile bir araya getirilerek ziyaretçilere farklı bir şekilde sunulmaya çalışılmış ve geçmiş-günümüz ilişkisini kolaylıkla yapabilmeleri amaçlanmıştır. (Erimtan, 2020) Müze koleksiyonu,

sergilenme temalarına göre seramik eserler, cam eserler, bronz eserler, yüzük taşları, sikkeler ve takılar olarak ayrılmıştır.

Müze Koleksiyonu

Seramik Eserler. Seramik; depolama, pişirme, taşıma gibi farklı amaçlarla insanoğlunun günlük yaşamına Yakın Doğu’da MÖ 7000 yılından itibaren dahil olmuş ve kolay üretilebilirliği, ısıya uzun süre dayanmaları yaygınlaşmalarının yolunu açmıştır. Sağlam yapıda olmaları, çok sayıda örneğini günümüze ulaştırmıştır. Koleksiyon içerisinde, Anadolu Tunç çağına ait seramik testiler, Doğu Anadolu’dan çanak çömlekler vardır. Eserler kullandıkları toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik olarak özellikleri hakkında bizlere fikir vermektedirler. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020)

Görsel 1. Seramik Eser¹

Cam Eserler. Müze koleksiyonundaki cam eser sayısı 273’tür. Anadolu Roma egemenliği altındayken üretilmiş bu eserlerin, serbest üfleme ve kalıba üfleme teknikleriyle yapılmış olduğu belirtilmektedir. Koleksiyonda geniş bir yere sahip olan küçük koku kaplarının ya da parfüm şişelerinin, Roma Dönemi’nde mezarlara hediye olarak bırakılmasının yaygın bir geleneğin önemli bir parçası olduğuna değinilmektedir. Günlük yaşama ait bardak ve kaselere ek olarak; koleksiyon cam bilezik ve yüzük gibi takıları da barındırmaktadır. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020)

¹ <https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>

Görsel 2. Tek Kulplu Cam Sürahiler²

Bronz Eserler. Koleksiyonda, Eski Tunç Çağı'ndan Bizans Dönemi'ne kadar geniş bir zaman dilimine ışık tutan 364 adet bronz eser bulunmaktadır. Çeşitli savaş aletleri; takılar ve gündelik yaşamda kullanımına rastlanan eserlere ek olarak dini törenler için tercih edilen eşyalar da müzede ziyaret edilebilir. Koleksiyondaki bronz eserlerin büyük bir çoğunluğunun hayvan, tanrı ve tanrıçaları yansıttığı görülebilir. Bu bronz eserlerin, dini ritüelleri aktarmakta olduğu belirtilmektedir. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020)

Görsel 3. Hayvan başlı bronz törensel içki kabı³

Yüzük Taşları. Müze koleksiyonunda; taşların üzerine kazınmış anlatımların oluşturduğu ve kişisel bir eşya niteliği taşıyan 176 adet mühür taşı ve 92 adet yüzük

² Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Arşiv

³ Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Arşiv

bulunmaktadır. Taşların çoğu Roma Dönemi'ne aittir. Taşların üzerindeki figürler ve mitolojik anlatımlar zengin bir görsel aktarımla ziyaretçilere sunulmaktadır. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020)

Görsel 4. Yüzük Taşları⁴

Sikkeler. Müze koleksiyonunda 563 adet sikke bulunmaktadır. Siyasi gücün ve egemenliğin resmi damgasını taşıyan sikkeler; altın, gümüş ve bakır gibi madenlerden çeşitli tekniklerle üretilmiştir. Koleksiyonda 80 adet altın sikke vardır. Diğerlerinin ise gümüş, bronz ve altın-gümüş olduğu belirtilmektedir. Sikkelerin çoğunluğu, Helenistik, Roma ve Bizans Dönemlerini yansıtmaktadır. Koleksiyonda define olarak adlandırılan 21 adet altın sikke toprak bir testi içinde sergilenmektedir. Sikkelerin, Roma'dan dört ayrı imparatora ait olduğu ve eski Antakya'da bir darphanede basıldığı ifade edilmektedir. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020)

Görsel 5. Sikkeler⁵

⁴ <https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>

⁵ <https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>

Takılar. Koleksiyonda gruplandırılan takılar Roma Dönemi'ni yansıtmaktadır. Takıların, koleksiyonda önemli ve çarpıcı bir yere sahip olduğu belirtilmektedir. Özellikle mezarlara bırakılan hediyelerden taşlar, küpeler; dönemin sanat anlayışını ve ustalıklarını yansıtan eserlerdir. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020)

Görsel 6. Takılar⁶

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin İncelenmesi

Çağdaş müzeciliğin önemli kavramlarından müze eğitimi ve müzede öğrenme kavramlarını önemli bir parçası olarak gören Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, koleksiyonu ve süreli sergileri doğrultusunda farklı eğitim planlamaları yapmaktadır. Müzede, hafta içi okul grupları ve hafta sonu bireysel katılıma yönelik etkinlikler gerçekleştirilmektedir (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020).

Müzede okul öncesi dönem çocukları için uygulanan dört temel etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler, müze koleksiyonu ve süreli sergilere hitap etmektedir. Bu etkinlikleri, hafta içi okul grupları ve hafta sonu bireysel katılımlı gruplar ile yapmaktadırlar. (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020)

Etkinlikler, Bakanlık tarafından hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki gelişim alanları rehberliğinde hitap ettikleri kazanım göstergeler bakılarak ve küçük öneriler eklenerek incelenmiştir. Tez yazarı, 2016-2018 yılları arasında Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde eğitim etkinliklerinin planlanması ve uygulanmasında

⁶ <https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>

gönüllü olarak çalışmıştır. Eğitim etkinliklerinin uygulama akışları, yazarın müze ile görüşmeleri ve uygulama esnasındaki gözlemleri doğrultusunda aşağıda belirtilmiştir.

1. Urartu Kemerleri (48-72 Ay)

Urartu kemerleri etkinliği için müzeye gelen çocuklar müze girişinde karşılanır. Planlanan atölye çalışması ve müze gezisi hakkında bilgilendirilen çocuklar, müzede Urartu eserlerinin bulunduğu alana yönlendirilirler. Eserlerin incelenmesi ve kullanım amaçlarının düşünülmesi sağlanır. Sonrasında çocuklara Urartu Kemerleri sunularak, eserin incelenmesi ve ne için kullanıldığının tahmin edilmesi için zaman verilir. Urartu Kemerleri hakkında farkındalık kazanan çocuklardan kemerin üzerinde bulunan görselleri anlatmaları istenir. Anlatımlar tamamlandıktan sonra, çocuklar atölyeye gelerek kemere benzer olarak kesilen şerit kartonlara istedikleri Urartu motiflerini seçerek yapıştırırlar. Etkinlik sonunda, boya kalemleri ile renklendirilen motiflerin olduğu kemerler, hatıra olarak ya da okul ortamında bir sergi planlamak üzere götürülür.

Etkinlikte Desteklenen Kazanım ve Göstergeler

Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir.

Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.

“Eserlerin incelenmesi ve kullanım amaçlarının düşünülmesi sağlanır.”

Kazanım 2. Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.

Göstergeleri: Nesne/durum/olayla ilgili tahminini söyler.

“...çocuklara Urartu Kemerleri sunularak, eserin incelenmesi ve ne için kullanıldığının tahmin edilmesi için zaman verilir.”

Dil Gelişimi

Kazanım 5. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.

“Urartu Kemerleri hakkında farkındalık kazanan çocuklardan kemerin üzerinde bulunan görselleri anlatmaları istenir.”

Motor Gelişim

Kazanım 4. Küçük kas kullanımını gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeleri: Malzemeleri yapıştırır.

Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.

“...çocuklar atölyeye gelerek kemere benzer olarak kesilen şerit kartonlara istedikleri Urartu motiflerini seçerek yapıştırırlar. Etkinlik sonunda, boya kalemleri ile renklendirilen motiflerin olduğu kemerler...”

2. Müzede Şekil Avı (48-72 Ay)

Müzede Şekil Avı eğitim etkinliği, çocukların geometrik şekilleri müze ortamında somut halde keşfedebilecekleri; koleksiyondaki ilgili eserleri bu anlamda bağlantı kurarak inceleyebilecekleri bir öğrenme süreci olarak planlanır. Müzeye etkinlik için gelen çocuklar girişte karşılanır ve etkinlik akışı hakkında bilgilendirilir. Müze gezisi, belirlenen eserlerin geometrik şekiller ile olan ilişkileri de belirtilerek yapılır. Etkinliğin devamı için atölyeye inen çocuklar, kartonda hazır bulunan çömlek resmini, belirtilen noktalı çizgileri tamamlayarak son haline getirirler. Hazırladıkları geometrik şekilli çömlek çizimlerini hatıra olarak ya da sınıflarında sergilemek adına yanlarında götürürler.

Etkinlikte Desteklenen Kazanım ve Göstergeler

Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir.

Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.

“Müzede Şekil Avı eğitim etkinliği, çocukların geometrik şekilleri müze ortamında somut halde keşfedebilecekleri; koleksiyondaki ilgili eserleri bu anlamda bağlantı kurarak inceleyebilecekleri bir öğrenme süreci olarak planlanır.”

Kazanım 12. Geometrik şekilleri tanır.

Göstergeleri: Gösterilen geometrik şeklin ismini söyler.

“Müzede Şekil Avı eğitim etkinliği, çocukların geometrik şekilleri müze ortamında somut halde keşfedebilecekleri; koleksiyondaki ilgili eserleri bu anlamda bağlantı kurarak inceleyebilecekleri bir öğrenme süreci olarak planlanır.”

Motor Gelişim

Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeleri: Kalem doğru tutar, kalem kontrolü sağlar, çizgileri istenilen nitelikte çizer.

“...kartonda hazır bulunan çömlek resmini, belirtilen noktalı çizgileri tamamlayarak...”

3. Renklenen Çömlekler (48-72 Ay)

Renklenen çömlekler, müzede iki farklı yaş grubu için uygulanmaktadır. 4-6 yaş grubu için uyarlanan bu etkinlikte, çocuklar müze koleksiyonunda bulunan toprak kap ve çömlekleri keşfederek, üzerlerinde yer alan motifler hakkında fikirlerini belirtecekleri bir müze yolculuğuna çıkarlar. Müze yolculuğunda, çömleklerde bulunan görsellerin hikayelerini dinlerler. Atölyedeki çalışma için yolculuğun son durağına gelirler. Burada, hazır bulunan çömleklerin bezeme ve motiflerini parmak boya ile aracılığıyla renklendirirler. Gün sonunda, renklenen çömlekler çocuklarla birlikte eve giderler.

Etkinlikte Desteklenen Kazanım ve Göstergeler

Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir.

Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.

“...çocuklar müze koleksiyonunda bulunan toprak kap ve çömlekleri keşfederek, üzerlerinde yer alan motifler hakkında fikirlerini belirtecekleri bir müze yolculuğuna çıkarlar.”

Motor Gelişim

Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeleri: Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.

“Burada, hazır bulunan çömleklerin bezeme ve motiflerini parmak boya ile aracılığıyla renklendirirler.”

Görsel 7. Renklenen Çömlekler-Müze Keşfi⁷

⁷ Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Fotoğraf Arşivi

Görsel 8. Renklenen Çömlekler-Atölye Çalışması⁸

4. Mitolojik Hikayelerle Çocuk Yogası (72+ Ay)

Mitolojik hikayelerle çocuk yogası etkinliği, mitolojik hayvanlar ve heyecanlandırıcı mitoslar çocukların eğlenmesini, aynı zamanda beden ve zihinlerini dinlendirmesini sağlayan bir eğitim etkinliğidir. Çocuklar, müzede mitoslardaki hayvanların hikayesini ve sahip oldukları özellikleri dinlerler. Sonrasında, yoga uzmanının yönlendirmesi ile hayvanların fiziksel özellikleri doğrultusunda belirlenen yoga hareketlerini öğrenir, uygular ve iyi zaman geçirirler. Müzede eğlenmek, öğrenmek, dinlenmek ve iyi zaman geçirmek için fırsat bulan çocuklar, bedensel ve fiziksel olarak mutlu bir şekilde evlerine dönerler.

Etkinlikte Desteklenen Kazanım ve Göstergeler

Dil Gelişimi

Kazanım 8. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.

Göstergeleri: Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.

Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.

“Çocuklar, müzede mitoslardaki hayvanların hikayesini ve sahip oldukları özellikleri dinlerler.”

Motor Gelişim

Kazanım 2. Denge hareketleri yapar.

Göstergeleri: Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır.

Tek ayak üzerinde durur.

⁸ Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Fotoğraf Arşivi

Tek ayak üzerinde sıçrar.

Bireysel ve eşli olarak denge hareketleri yapar.

“...yoga uzmanının yönlendirmesi ile hayvanların fiziksel özellikleri doğrultusunda belirlenen yoga hareketlerini öğrenir, uygular...”

Görsel 9. Mitolojik Hikayelerle Çocuk Yogası⁹

Müzedede uygulanan eğitim etkinlikleri okul öncesi eğitimi gelişim alanları doğrultusunda incelenmiş ve alt amaçlara göre sıralanarak belirtilmiştir.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin Bilişsel Gelişim Alanına Göre Değerlendirilmesi. Bilişsel gelişim, bireyin çevresini anlaması, özümsemesi ve bağlantı kurması ile ilgilidir. Müze ortamı ve etkinlikleri de çocuklara düşünme becerilerini, algılama ve içselleştirme süreçlerini geliştirmeleri için olanak sağlamaktadır.

Urartu Kemerleri etkinliği, çocukların eserleri incelemesine olanak vermekte, nesnelere dikkatini vermeleri, incelemeleri ve sonunda tahminde bulunmalarını bekleyerek müze ortamında bir zihinsel sürece dahil olmalarını sağlamaktadır. Gözlem yapma ve süreci-nesneyi kavramak için olanak sağlama çocukların bilişsel gelişimleri için olumlu adımlardır. Müzedede Şekil Avı etkinliği de çocukları, geometrik şekilleri eserler üzerinde gözlemlemeye ve bu gözlemi çizimleyerek içselleştirmeye yöneltmiş ve onları bilişsel bir akışa dahil etmiştir. Bu akış içerisinde çocuklar müze ortamında sıradan bir bilgiyi gözlemleyerek, keşfederek edinmiş ve yaşamına dahil etmiştir. Bir diğer eğitim

⁹ Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Fotoğraf Arşivi

etkinliği olan Renklenen ömlelerde de yine gözlem yoluyla pişmiş toprak ve ömlelerin keşfini çocuklar yapmış ve zihinlerini aktif hale getirerek sürece tanışıkları artmıştır. Son olarak, Mitolojik Hikayelerle Çocuk Yogası etkinliğinde başlangıcın mitoslar ile yapılması çocukların dikkatinin toplanması ve süreci içselleştirebilmeleri için olanak sağlasa da daha çok motor gelişim odaklı olarak ilerlemiştir.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin Dil Gelişimi Alanına Göre Değerlendirilmesi. Dil gelişimi, bilişsel gelişimle paralel olarak devamlılık gösteren, çevredeki uyarıcıların desteği ile ilerlemeye devam eden bir alandır. Çocuk bilişsel olarak kavradığı ve zihnindeki sürece dahil ettiği bir olayı ya da nesneyi dili sayesinde açıklar. Bir olayı ya da nesneyi anlaması, özümsemesi ve bağlantı kurması için verilen fırsatlar çocuğun dil gelişimine de doğrudan katkı sunmaktadır.

Müzedede uygulanan Urartu Kemerleri etkinliğinde, gözlemlene ve inceleme gibi zihinsel süreçlerin sonunda duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri desteklenmektedir. Böylece, müzedede gerçekleşen bu eğitim esnasında okul öncesi çocuklarının bilişsel olduğu kadar dil gelişimine de katkıda bulunmaktadır. Mitolojik Hikayelerle Çocuk Yogası etkinliğinde de mitosları dinleme ve anlamaları dil gelişimi açısından çocuklara olanak sağlamaktadır.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde uygulanan diğer iki etkinlikte ise belirtilen uygulama adımlarında dil gelişimi alanına destek verebilecek bir aşama bulunamamıştır. Bilişsel gelişim alanına hitap eden noktalarda inceleme ve keşif yapan çocuklar fikirlerini dile getirmiş ve açıklamalarda bulunmuş olabilirler fakat etkinlik akışında bunun için planlama yoktur.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin Sosyal ve Duygusal Gelişim Alanına Göre Değerlendirilmesi. Erken çocuklukta gelişim alanları bir bütünü yansıtmaktadır. Bilişsel ve dil gelişim alanının devamlılığı sosyal-duygusal gelişim alanına da ilerlemek için destek sağlamaktadır. Çocuğun kendisini ifade edebilmesi, ifade edebilmek için farklı yollara başvurması ve çevresiyle iletişim halinde olması sosyal-duygusal anlamda ele alınabilecek ve fırsatlar eşliğinde geliştirilebilecekler önemli noktalardır.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde okul öncesi yaş grubu için planlanan etkinlikler bilişsel gelişim, kısmen dil gelişim alanı için katkı sağlayacak içeriğe sahip

olsa da sosyal-duygusal gelişim için bir uygulama adımı içermemektedir. Bu hususla ilgili öneriler, ilgili bölümde belirtilmek üzere hazırlanmıştır.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin Motor Gelişim Alanına Göre Değerlendirilmesi. Motor gelişim alanı küçük ve büyük kas kullanımı gerektiren becerilerin gerçekleşmesini ve ilerlemesini kapsayan, pratik gerektiren bir alandır. Eğitim etkinliklerinde özellikle planlanmasa da sürecin içerisinde kalem kullanmak, kesmek, yapıştırmak bile gelişime katkıda bulunacaktır.

Urartu Kemerleri, Müzede Şekil Avı ve Renklenen Çömlerde yapılan uygulamaların çocukların küçük kas becerilerine destek sağlayacak şekilde olduğu incelenmiştir. Etkinliklerdeki kalem tutmak, istenilen nitelikte çizgi çizmek, yapıştırmak, farklı malzemeler ile renklendirmek gibi parmakları harekete geçiren işlemler motor gelişim için önem taşımaktadır. Küçük kas kullanımına ek olarak, Mitolojik Hikayelerle Yoga etkinliğinde, çocukların mitoslarda karşılaştıkları hayvanların hareketlerini kendi bedenleri ile deneyimlemeleri ise motor gelişimlerini desteklemekle beraber vücut farkındalıklarını artırmaya destek olmaktadır.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin Öz Bakım Becerilerine Göre Değerlendirilmesi. Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde uygulanan eğitim etkinlikleri incelendiğinde öz bakım becerilerine ilişkin bir sürece ulaşamamıştır.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Okul Öncesi Eğitim Etkinlik Önerileri

Bu bölümde, Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'ndeki eserler yeme-içme/mutfak kültürü, güç/yönetim/idare, din/mitoloji, süslenme/aksesuar/kişisel bakım, yazı, convivium ve flora-fauna (müzenin hayvanları) temaları altında sınıflandırılarak ve MEB tarafından hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı dikkate alınarak eğitim etkinlikleri önerileri paylaşılmıştır.

1. Yeme-İçme/Mutfak Kültürü Etkinlik Planı

Etkinlik Adı: Mutfaktaki Araç-Gereçler

Etkinlik Türü: Alan Gezisi, Sanat ile Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Öz Bakım Becerileri

Kazanım 6: Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.

Göstergeleri: Beslenme sırasında uygun araç ve gereçleri kullanır.

Bilişsel Gelişim

Kazanım 5: Nesne veya varlıkları gözlemler.

Göstergeleri: Nesne/varlığın yapıldığı malzemeyi söyler.

Nesne/varlığın kullanım amaçlarını söyler.

Kazanım 8: Nesne veya varlıkların özelliklerini karşılaştırır.

Göstergeleri: Nesne/varlıkların yapıldığı malzemeyi ayırt eder, karşılaştırır.

Nesne/varlıkların kullanım amaçlarını ayırt eder, karşılaştırır

Ayrıca kazandırılması hedeflenebilecek beceriler

Bilişsel Gelişim

Kazanım 2: Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.

Göstergeleri: Nesne/durum/olayla ilgili tahminini söyler.

Motor Gelişimi

Kazanım 4: Küçük kas kullanımını gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeleri: Malzemelere elleriyle şekil verir.

Malzemelere araç kullanarak şekil verir.

SÜRE

Müze Öncesi: 20 dakika

Müzedede: 40 dakika

Müze Sonrası: 40 dakika

MALZEMELER

Büyük bir torba, Mutfak araç-gereçleri, A5 kâğıdı, Renkli kalemler, Seramik hamuru

KAVRAMLAR

Aynı-Farklı-Benzer, Dün-Bugün-Yarın

ÖĞRENME SÜRECİ

Müze Öncesi / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-Cevap, Büyük Grup Tartışması, Gösterim

Öğretmen, etkinlik sürecinden önce müzede var olan ve geçmişte kullanılan mutfak araç-gereçlerini öğrenir ve tanımlar. Bu öğrenme kapsamında belirlediği günlük yaşamda beslenme için kullanılan araç gereçleri büyük bir torba içerisine yerleştirir. Çocuklar sınıfa geldiklerinde çember şeklinde oturmaları sağlanır ve öğretmen torbayı ses çıkaracak şekilde sallayarak çocukların ilgisini çekmeye çalışır. Oturma düzenine öğretmen de katıldıktan sonra çocuklara bu torbanın içerisinde neler olabileceği sorulur. Tahminler alındıktan sonra materyaller çemberin ortasına konulur ve çocuklardan sırayla incelemeleri beklenir. Bu süreçte, bu araç gereçlerin nerede, nasıl kullanıldıkları konusunda bir tartışma ortamı sağlanarak çocukların fikirleri alınır. Materyal inceleme sonrasında öğretmen gidecekleri müze hakkında kısaca bilgi vererek bir ön tanıtım sağlar ve müzeye gitmeden önce incelenen materyallerin görselleri sağlanarak çocuklara birer adet verilir.

Müzede / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Sanat Galerisi, Müze ve Ören Yerleri gibi Ortamlarda İnceleme, Tartışma, Gözlem

Çocuklar müzeye, onlara okulda verilen bir mutfak araç-gerecinin görseli ile gelirler. Karşılama sonrasında müze eğitimcisi ve öğretmen eşliğinde mutfak araç-gereçlerinin olduğu bölüme geçilir. İlk olarak çocukların bu bölümdeki araç-gereçleri incelemeleri için zaman tanınır. Bu süreçte, ellerindeki görseller ile bağlantı kurmaları ve geçmiş-günümüz arasındaki farklılıkları belirlemeleri sağlanır. İnceleme ve gözlem sonrasında çocuklar müzenin uygun bir bölümünde çember oluşturur ve elde ettikleri fikirleri grup ile paylaşırlar.

Öğretmen paylaşım sırasında karşılaştırma yapmaları, geçmiş ve günümüz arasındaki aynı, farklı ve benzer durumları kavramaları adına yönlendirmelerde bulunabilir. Tartışmanın sonunda çocuklar, A5 kağıdına akıllarında kalan, istedikleri bir araç-gereci çizerek müzeden ayrılırlar.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Görsel Tasarım (Seramik)

Müze sonrasında sınıfa gelen çocuklarla deneyimleri hakkında konuşulur. Müzede çizdikleri araç-gereç resimlerini masada önlerine koymaları istenir ve her birine birer seramik hamuru verilir. Öğretmen, çocuklardan seramik hamuru ile bu araç-gereci

tasarımlarını ister. Sonrasında sınıf içerisinde mini bir sergi yapılabilir. (Seramik hamurunun bulunamadığı takdirde polimer kil, oyun hamuru da kullanılabilir.)

Öğretmen paylaşım sırasında karşılaştırma yapmaları, geçmiş ve günümüz arasındaki aynı, farklı ve benzer durumları kavramaları adına yönlendirmelerde bulunabilir. Tartışmanın sonunda çocuklar, A5 kağıdına akıllarında kalan, istedikleri bir araç-gereci çizerek müzeden ayrılırlar.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Görsel Tasarım (Seramik)

Müze sonrasında sınıfa gelen çocuklarla deneyimleri hakkında konuşulur. Müzede çizdikleri araç-gereç resimlerini masada önlerine koymaları istenir ve her birine birer seramik hamuru verilir. Öğretmen, çocuklardan seramik hamuru ile bu araç-gereci tasarımlarını ister. Sonrasında sınıf içerisinde mini bir sergi yapılabilir. (Seramik hamurunun bulunamadığı takdirde polimer kil, oyun hamuru da kullanılabilir.)

Ekler

Ek 1. Müzedeki mutfak araç-gereçleri görselleri

Ek 2. Günlük yaşamda kullandığımız mutfak araç-gereçleri görselleri

(<https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>)

2. Güç/Yönetim/İdare (Sikke-Mühürler) Etkinlik Planı

Etkinlik Adı: Kayıp Para

Etkinlik Türü: Alan Gezisi, Drama ile Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Bilişsel Gelişim

Kazanım 10: Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular.

Göstergeleri: Nesnenin mekandaki konumunu söyler.

Kazanım 19: Problem durumlarına çözüm üretir.

Göstergeleri: Probleme çeşitli çözüm yolları üretir.

Probleme yaratıcı çözüm yolları önerir.

SÜRE

Müze Öncesi: 20 dakika Müzede: 60 dakika Müze Sonrası: 20 dakika

MALZEMELER

Madeni Paralar, A4 Kağıtlar, Boyalar, Madeni paralar için çömlek

KAVRAMLAR

İçinde-Dışında, Altında-Üstünde, Sikke, Para

ÖĞRENME SÜRECİ

Müze Öncesi / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Büyük grup tartışması

Öğretmen, çocuklardan ailelerin kontrolü dahilinde birer madeni parayı sınıfa getirmelerini ister. Sınıf içerisinde getirilen madeni paralar incelenir ve çocukların paraların nerede kullanıldığı hakkında fikir yürütmeleri beklenerek bir tartışma ortamı yaratılır.

Tartışmanın tamamlanması üzerine öğretmen bir müzeye gideceklerini belirterek bir ön tanıtım sağlar. Bu esnada, öncesinde öğrenme sağladığı sikkeler konusunda çocuklara bilgi verir ve müzede bu sikkeleri görebileceklerini belirtir.

Müzedeki / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yaratıcı Drama, Büyük grup tartışması, Anlatım

Çocuklar müzede karşılanırlar ve müze eğitimcisi-öğretmen eşliğinde sikkelerin bulunduğu alana geçmeleri sağlanır. Öğretmen, daha önce bahsettiği sikkeler hakkında bilgileri tazeler ve çocukların incelemeleri için onlara imkân verir. İnceleme sonrasında, öğretmen, çocukların müzenin uygun bir alanında çember halinde oturmalarını sağlar ve etkinliğe yaratıcı drama ile devam eder.

Yaratıcı Drama- Isınma Çalışmaları:

Öğretmen çembere dahil olarak yaratıcı drama etkinliğini bir durum vererek başlatır. “Çocuklar merhaba, sizlerin fikirlerinizi almak istediğim bir durum var. Fikirlerinizi benimle paylaşırsanız çok sevinirim. Seyahat etmeyi çok seven bir ailemiz var. Ailemiz yola çıkmadan önce yanlarına ihtiyacı olan eşyaları almak istiyorlar. Sizce bu eşyalar neler olabilir?” Çocukların fikirleri alınır, ortada bir masanın üzerine koyuluyor-muş gibi yapmaları ve en sonunda yanlarına para almaları gerektiğini düşünmeleri sağlanır.

Yaratıcı Drama – Canlandırma:

Seyahate çıkan ailemizin yanlarına para alması gerektiğine karar veren çocuklara “Çocuklar, ailemiz bu söylediğiniz tüm eşyaları yanlarına alıyorlar fakat seyahat için ayırdıkları parayı bir türlü bulamıyorlar. Babaları daha önce bu müzeye gelmiş ve parayı burada unutmuş olabileceğini düşünüyor. Parayı bulmak için neler yapabiliriz?” şeklinde bir açıklamada bulunarak, problem duruma çözüm üretmelerini sağlar. Çocuklar kendi aralarında bir planlama yaparak öğretmenlerine sunarlar ve öğretmenlerinin de desteği ile müzede parayı bulmak için aramaya çıkarlar. Öğretmen bu süreçte çocuklara “Altında-Üstünde / İçinde – Dışında olabilir mi?” gibi

yönlendirmeler yapabilir. Ek olarak, paranın madeni ya da kâğıt olabileceği düşünülür ve her iki durumda da nasıl bulabilecekleri konusunda fikir yürütürler. Madeni olması durumunda ses çıkarabileceği ipucundan yararlanmaları sağlanır. Ve küçük ipuçları ile çocukların kayıp parayı bulmaları sağlanarak sonuca ulaşmaları beklenir. Etkinlik sonunda öğretmen çocuklara ailemize yardım ettikleri için teşekkür eder ve değerlendirme kısmına geçilir.

Yaratıcı Drama – Değerlendirme:

Öğretmen çocukların bulduğu parayı aileye teslim edeceğini ve bu teslim için onların da aileye nasıl bulduklarına dair bir resim çizmelerini ve bu resimleri onlara götürmek istediğini söyler. Çocuklar değerlendirmede kayıp parayı nasıl bulduklarını anlatan bir resim çizerler ve öğretmenlerine teslim ederler. Drama etkinliği sonunda çocukların müzede bulunan, eski zamanlarda içine sikkelerin konulduğu çömleği görmeleri sağlanır ve üzerinde konuşulmak üzere sınıfa dönüşe geçilir.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Büyük Grup Tartışması, Gösterim

Sikkeleri inceleyen ve kayıp para temalı drama etkinliği yapan çocuklar sınıfa döner ve öğretmen çocuklardan müze gezisi hakkında fikirlerini paylaşmalarını ister. Çocuklar bu süreçte duydukları yeni kavramları da belirtirler. Sonrasında öğretmen sikkelerin görsellerini, bu sikkelerin konulduğu çömleği ve sınıfa getirdikleri madeni paraları gösterir. Aralarındaki benzerlikler ve farklar konuşularak çocukların içselleştirmelerini bekler.

Ekler

Ek1. Sikke Görselleri

Ek2. Sikke Çömleği Görseli

(<https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>)

3. Din/Mitoloji Etkinlik Planı

Etkinlik Adı: Kahramanların Hikayelerine Yön Veriyoruz

Etkinlik Türü: Alan Gezisi, Dil ile Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Bilişsel Gelişim

Kazanım 17: Neden-sonuç ilişkisi kurar.

Göstergeleri: Bir kısmı verilen öyküyü tamamlar.

Sosyal Duygusal Gelişim

Kazanım 3: Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder.

Özgün özellikler taşıyan ürünler oluşturur.

Ayrıca kazandırılması hedeflenebilecek beceriler

Öz Bakım Becerileri

Kazanım 1: Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.

Göstergeleri: Saçını tarar, dişini fırçalar, elini-yüzünü yıkar.

SÜRE

Müze Öncesi: 20 dakika

Müzedede: 40 dakika

Müze Sonrası: 40 dakika

MALZEMELER

Mitolojik kahramanların kuklaları, A3 Kağıtları, Boyalar, Atık Materyaller,
Yapıştırıcı

KAVRAMLAR

Kirli-Temiz

ÖĞRENME SÜRECİ

Müze Öncesi / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: İnceleme, Canlandırma-Drama

Öğretmen sınıfa karikatürize edilerek kartona çizilmiş ve kukla haline getirilmiş Pegasus, Medusa ve İkarus adlı mitolojik kahramanları getirir. Konuşturarak onları çocuklarla tanıştır ve bu kahramanlardan bir tanesinin Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nin eserleri arasında bulunduğunu, onları oraya davet etmek istediğini belirtir. Çocuklar bu kahramanların kuklalarıyla zaman geçirir ve sonrasında müzeye yol alırlar.

Müzedeki / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Büyük Grup Tartışması, Anlatım

Çocuklar müzede bir alanda öğretmenleri ve müze eğitimcisi yönlendirmesiyle toplanırlar. Öğretmen, çocuklara müzede onlardan beklenen davranışları hatırlatır ve müze hakkında kısa bilgiler verir. Sonrasında ise müzede Medusa'nın bulunduğu alana yönelirler ve öğretmen, Medusa'nın hikayesine giriş yapar.

“Medusa, arkadaşlarıyla oyun oynamaktan, yemek yemekten ve kitap okumaktan çok hoşlanan küçük bir kızmış. Yine bir gün arkadaşlarıyla oynamak için tam dışarı çıkacakken aynaya baktığında saçlarının tam da burada gördüğümüz gibi çok dolaştığını, vücudunun kirli olduğunu, kendini çok iyi hissetmediğini ve aslında arkadaşlarının da ondan birazcık uzaklaştığını fark etmiş. Bu sırada annesi yanına gelmiş ve ...” Öğretmen hikâyeyi bu noktada bırakarak çocuklardan tamamlama yapmalarını ister. Her çocuğun fikrini almaya özen gösterir ve hikâyeye hep birlikte yön verirler. Etkinlik sonunda tekrar Medusa'yı incelerler ve öğretmen oluşan hikâyeyi tekrar çocuklara sunar. Medusa'ya hoşça kal diyen çocuklar sınıflarına dönerler.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Görsel Tasarım

Sınıfa dönen çocuklar öğretmenlerinin onlar için sağladığı materyalleri kullanarak yön verdikleri Medusa'nın hikayesi için ikişerli gruplar halinde farklı afişler tasarlarlar. Sonrasında mini bir sergi tasarlanabilir.

Ekler

Ek 1. Pegasus, Medusa ve İkarus Posterleri (Kukla için)

4. Süslenme/Aksesuar/Kişisel Bakım Etkinlik Planı

Etkinlik Adı: Müzedeki Ssler Nerede?

Etkinlik Türü: Alan Gezisi, Oyun ile Birletirilmi Büyük Grup Etkinliği

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Bilişsel Gelişim

Kazanım 1: Nesne /durum/olaya dikkatini verir.

Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.

Kazanım 10: Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular.

Göstergeleri: Nesnenin mekandaki konumunu söyler.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3: Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

Göstergeleri: zgn özellikler taşıyan ürünler oluşturur.

SÜRE

Müze ncesi: 30 dakika Müzede: 30 dakika Müze Sonrası: 20 dakika

MALZEMELER

Çocukların getireceği ss eşyaları/aksesuarlar, Müzedeki ss eşyaları/aksesuarlar için hazırlanan ara-bul kağıtları, Glen ve zgn yüz yapıkanları, Atık materyaller,

Boncuklar, İp vb.

KAVRAMLAR

Alt-st-Orta

ÖĞRENME SÜRECİ

Müze Öncesi / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Gösterim, Anlatım, Soru-Cevap

Daha önceden öğretmenin organize ettiği bir çalışma ile çocuklar sınıfa evlerindeki bir süs eşyası/aksesuarı getirirler. Öğretmen çocukların bu eşyaları tanıtmaları ve birbirlerine göstermeleri için fırsat verir. Sonrasında ise bu süs eşyalarının kimler tarafından nasıl kullanıldığı hakkında sohbet ederler.

Sohbet sonrasında öğretmen bizden çok eski zamanda yaşayan insanların nasıl süs eşyaları kullandığını hayal etmeleri ve resmetmeleri için çocuklara zaman tanır. Bu hazırlık ile öğretmen gidecekleri müzeden bahseder ve onlara orada neler yapacakları hakkında bilgi verir.

Müzedeki / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Ara-bul, Büyük Grup Tartışması

Müzeye gelindiğinde öğretmen ve rehberlik edecek müze eğitimcisi çocukları selamlar ve uymaları gereken müze kuralları hakkında bilgi verir. Sonrasında öğretmen öncesinde müzedeki süs eşyaları/aksesuarların bulunduğu ara bul kağıdını ve üzgün-gülen yüz yapışkanlarını çocuklara verir ve “Çocuklar müzemizde birçok süs eşyası/aksesuarlar bulunuyor. Elinizdeki malzemeler size bu eşyaları müzede bulmanıza yardım edecek. Kağıttaki resimlere bakarak bu eşyayı bulduğunuzda yanına gülen yüz yapıştırmanızı istiyorum. Eğer bulamazsanız da üzgün yüz koyabilirsiniz. Sonrasında hepsini beraber keşfedeceğiz.” Diyerek onları ara-bul kağıtları ile müzedeki keşiflerine çıkartır. Çocuklar bu süreci öğretmen ve rehber müze eğitimcisi ile tamamlar. Öğretmen onlar için çember olup oturacakları bir ortam hazırlar ve neleri bulup bulamadıklarını sorarak sohbeti başlatır. Çocuklar kendilerini ifade ederler ve şimdiki-önceki eşyaların benzerliği, farklılıkları hakkında tartışır.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Görsel Tasarım, Sergi Düzenleme

Çocuklar müzeye gitmeden önceki resimlerini yanlarına alarak masalara geçerler ve müzede gördükleri ile karşılaştırma yaparlar. Öğretmen çeşitli malzemeler vererek çocuklardan kendi süs eşyalarını tasarlamalarını ister. Sonrasında ise küçük bir sergi alanı oluştururlar.

Ekler

Ek1. Ara-bul kâğıdı

5. Yazı Etkinlik Planı

Etkinlik Adı: Ya yazı olmasaydı?

Etkinlik Türü: Alan Gezisi, Dil ile Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Dil Gelişimi

Kazanım 12: Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeleri: Çevresindeki yazıları gösterir.

Yazının yönünü gösterir.

Yazının günlük yaşamdaki önemini açıklar.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3: Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder.

SÜRE

Müze Öncesi: 20 dk

Müzedede: 30 dk

Müze sonrası: 30 dk

KAVRAMLAR

Yazı

ÖĞRENME SÜRECİ

Müze Öncesi / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Sohbet, İnceleme

Öğretmen çocukların dikkatini çekmek adına sınıfa yazının belirgin olduğu görseller getirir ve yerleştirir. Dikkatleri yazı görselleri üzerine çekilen çocuklarla sınıftaki her bir görselin yanına gidilerek, onlar hakkındaki düşünceleri öğrenilir. Yazı kavramı üzerindeki sohbet sonrasında öğretmen çocuklara Erimtan Müzesi'ne gideceklerini ve orada eski zamanlarda insanların kendilerini ifade etmek adına kullandıkları yazı örneklerini göreceklerini söyler. Ön bilgi sağlandıktan sonra müze için yola çıkılır.

Müzedede / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Sanat Galerisi, Müze ve Ören Yerleri gibi Ortamlarda İnceleme, Tartışma, Gözlem

Çocuklar müzeye geldiklerinde öğretmen ve rehber müze eğitmeni müze kurallarından ve müze hakkında kısa bilgilerden bahseder. Sonrasında hep birlikte kil tabletin olduğu bölüme geçilir ve çocuklara açıklama yapılmadan tahmin etmeleri adına fırsat verilir, fikirleri alınır. Sonrasında öğretmen kil tablet hakkında bilgi verir ve tekrar çocuklara şimdiki yazı ve kil tabletler arasında karşılaştırma yapmaları için olanak sağlar. Büyük grup tartışmasından sonra çocuklar sınıflarına geri dönerler.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Canlandırma, Sohbet

Okullarına dönen çocuklardan müze ziyaretleri ile ilgili birkaç açıklama yapmaları istenir. Sonra öğretmenleri çocukları küçük bir drama-canlandırma için uygun ortama yönlendirir ve “Çocuklar eğer yazı olmasaydı kendimizi hangi yollarla ifade ederdik?” sorusunu yöneltir. Çocuklar ikili gruplar halinde yan yana gelerek bu soruya olan cevaplarını canlandırarak açıklarlar. Böylece yazı ve yazının önemi farkındalığı çocuklara verilmeye çabalanır.

Ekler

Ek 1. Yazı görselleri (Etiketler vb.)

6. Convivium Etkinlik Planı

Etkinlik Adı: Misafirimize Ne İkram Edelim?

Etkinlik Türü: Alan Gezisi, Dil ile Bütünleştirilmiş Matematik Etkinliği

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Dil Gelişimi

Kazanım 5: Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeleri: Sohbeta katılır.

Duygu, düşünce ve hayallerini söyler.

Bilişsel Gelişim

Kazanım 14: Nesnelere örüntü oluşturur.

Göstergeleri: Modele bakarak nesnelere örüntü oluşturur.

SÜRE

Müze Öncesi: 20 dk.

Müzedede: 25 dk.

Müze Sonrası: 30 dk

MALZEMELER

Boyalar ve kağıtlar

KAVRAMLAR

Convivium, Sempozyum, Aynı-Benzer

ÖĞRENME SÜRECİ

Müze Öncesi / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Konuşma Halkası Yöntemi, Sohbet

Öğretmen sınıfa çocukların bilmediği bir misafir ile gelir ve çocuklara takdim eder. Çember olan çocukların ilgisini misafire çektikten sonra ona ne ikram edebileceklerini sorar ve fikirlerini dinler. Çocukların fikirleri doğrultusunda misafirlerine ikramda bulunurlar. Öğretmen konuyu “Evimize bir misafir geldiğinde ona neler ikram ediyoruz?” sorusuna getirir ve tekrar çocukların fikirlerini dinler. Çocuklar bu sohbetin sonunda akıllarına gelen bir ikramı çizerler ve sınıfta bir köşeye asarlar. Sonrasında öğretmen onlar ile bir müzeye gideceklerini söyler ve kısaca tanıtımda bulunur.

Müzedede / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım Tekniği, Gezi-Gözlem Yöntemi

Müzeye gelen çocuklar ve öğretmen, müze eğitimsi tarafından karşılanır ve çocuklara müze kuralları hakkında kısa bir bilgi verilir. Sonrasında çocukların sınıfta giriş yaptıkları konu ile ilgili olan Convivium alanına geçilir. Öğretmen ve müze eğitimsi bu alan hakkında çocuklara anlatımda bulunur. Eğlenmek ve sohbetlerde bulunmak adına bu etkinliği düzenleyen insanlardan bahsedilir ve bu etkinliklerde gelen misafirlere yapılan ikramlardan ve bu ikramlarda kullanılan araç-gereçlerden bahsedilerek çocukların bu araç-gereçleri incelemeleri sağlanır. Öğretmen hemen o alanda çocuklara onların günlük yaşamlarındaki ikram araç-gereçleri ve eski zamanlarda kullanılanlar arasındaki aynılık ve benzerlikler hakkında sorular yöneltir. Çocukların incelemeleri bittikten sonra sınıfa geri dönülür.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Gösterim, Tartışma Yöntemi

Çocuklar sınıfa gelirler ve müze izlenimleri hakkında serbest olarak sohbet etmeleri sağlanır. Sonrasında öğretmen çocuklara müzede gördükleri Convivium sürecine ait iki nesneyi ve şimdiki ikram sunumlarında kullanılan iki nesneyi gösterir. Öğretmen bu görselleri çocuk sayısı kadar sağlar ve hep birlikte her iki görsel grubu için de ipe takma yöntemiyle ikili örüntü çalışması yaparlar. İki farklı alanda oluşan örüntüleri incelerler ve aralarındaki zaman, tarz ve kullanım aynılık ve benzerlikleri hakkında sohbet ederler.

Ekler

Ek1. Convivium alanına ait iki görsel

Ek2. Gündelik yaşama ait ikram sunum araçlarına dair iki resim

Ek3. Convivium'a dair bilgi broşürü (Öğretmenler için)

(<https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>)

7. Flora ve Fauna (Müzenin Hayvanları) Etkinlik Planı

Etkinlik Adı: Kukla Mutlu İnek'in Müzedeki Arkadaşları

Etkinlik Türü: Alan Gezisi, Hareket ile Bütünleştirilmiş Drama Etkinliği

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3: Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.

Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder.

Motor Gelişim

Kazanım 2: Denge hareketleri yapar.

Göstergeleri: Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır.

Bireysel ve eşli olarak denge hareketleri yapar.

SÜRE

Müze Öncesi: 20 dk. Müzede: 30 dk. Müze Sonrası: 20 dk.

MALZEMELER

İp Yumağı, Kukla İnek (Başka bir hayvan da tercih edilebilir.)

KAVRAMLAR

Mutlu – Üzgün

ÖĞRENME SÜRECİ

Müze Öncesi / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yaratıcı Drama (Canlandırma), Sohbet

Öğretmen sınıfa elinde Kukla Mutlu İnek'i konuşturarak girer. Çocukları selamlar ve kim olduğunu anlatır. Kukla Mutlu İnek, çocukları ve onlarla zaman geçirmeyi seven bir kukladır ve bu yüzden de adı Mutlu İnek olarak anılmaktadır. Kukla Mutlu İnek, müzede bulunan diğer arkadaşlarının üzgün olduklarını duymuştur ve çocuklarla bu sorunu çözmek adına sohbet etmeye gelmiştir. "Siz benim diğer arkadaşlarımı biliyor musunuz? Peki ya, müzedeki arkadaşlarımı biliyor musunuz?" soruları ile hayvanlar alemine giriş yapılır ve öğretmen, Kukla Mutlu İnek'in müzedeki üzgün arkadaşlarına çözüm bulma sürecini çocuklara kuklayı konuşturarak aktarır ve çocuklarla müze ziyaretinde bulunma çözümünü bulmak adına yönlendirmeler yapar. Çocuklar Mutlu İnek ile müzeye doğru yola çıkarlar. Öğretmen bu süreci kukla ile farklı bir hikâye ile yönlendirebilir.

Müzedeki / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Gezi-Gözlem Yöntemi, Donuk İmge

Müze gelen çocuklar, müze eğitimcisi tarafından karşılanır ve öğretmenleri ile müze kuralları hakkında kısa bir sohbet ederler. Sonrasında flora ve fauna alanına yönlendirilen çocukların buradaki hayvanları incelemeleri sağlanır. Çocuklar fikirlerini sunarlar. Sonrasında öğretmen çocuklarla donuk imge çalışması yapar. Sırayla her hayvan için -miş gibi tekniği kullanılarak o hayvanın şekline girilir. Böylelikle çocukların hangi hayvanların müzede olduğunu benimsemeleri sağlanır. Öğretmen tekrar Mutlu İnek'i konuşturarak müzedeki arkadaşlarının çok mutlu olduklarını çocuklara söyler ve onlarla zaman geçirip oyun oynadıkları için teşekkür eder. Mutlu İnek'e hoşça kal diyen çocuklar sınıflarına dönerler.

Müze Sonrası / Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Beyin Fırtınası Tekniği, Yaratıcı Yazma Tekniği (Öykü Oluşturma)

Müzedeki sınıfa gelen çocuklar çember oluşturarak oturur ve müze tecrübeleri hakkında sohbet ederler. Sonrasında öğretmen elinde bir ip yumağı ile gelir ve hep birlikte bir öykü ağı oluşturacaklarını söyler. Bu öykü ağının kahramanları müzedeki hayvanlardır. Öğretmen ipin ucunu tutarak hikâyeyi başlatır ve yumağı yanındakine vererek hikâyeyi devam ettirmeleri sağlanır. Öğretmen sonrasında bu öyküyü yazarak kalıcı olmasını sağlar ve çocuklarla tekrar bu ürünlerini paylaşır. Böylece müze hayvanlarını içselleştirmeleri sağlanır.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul öncesi dönem, bireyin yaşamını şekillendiren ve algıladıklarını geleceğe taşımasına destek veren önemli yıllar olarak bilinmektedir. Bu önemli dönemde çocuğa yaşamın birçok yanını deneyimleme fırsatının sağlanması, onun öğrenme sürecinin hızlanmasına ve öğrenmelerini yaşamına kolaylıkla yansıtmasına katkı sağlamaktadır. Günümüzün değişen koşulları ile okul öncesi eğitimin yalnızca duvarlarla çevrili ortamlarda değil; doğa ve müze gibi farklı ortamlarda da gerçekleşebileceği ile çalışmalar devam etmekte ve bu ortamların çocuklar için etkili öğrenme alanları olduğu düşünülmektedir. Diğer yandan, müzeler artık sadece eserlerin ziyarete sunulduğu yerler değil, bireylerin geçmişi özümseyip şimdisine ve sonraki yaşamına yansıtılabildiği, kültürel ve sosyal yanını besleyebildiği ortamlar haline gelmişlerdir. Gelişen ve değişen dünyada, müzelerin sunduğu bu fırsat ile eğitim kavramı da müzelerle kolaylıkla bütünleştirilmiştir. Çıldır ve Karadeniz (2014), müze eğitimini, ziyaretçilerin merak ve heyecanlarını uyandıracak uygunlukta hazırlanan ve ziyaretçinin merkezde olduğu öğrenme süreçleri olarak tanımlamışlardır. Her yaşta bireyin müzelerin eğitim misyonuna dahil olduğu günümüzde, okul öncesi eğitim de okuldan farklı bir ortam olarak müzelerde etkili bir şekilde yürütülmektedir. Dünyada ve ülkemizde birçok müze okul öncesinde müze eğitimini bünyelerine dahil etmişlerdir.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi de kuruluşundan itibaren öğrenme temelli yaklaşımı benimseyerek müze eğitim etkinliklerini her yaş grubu için yürütmektedir (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020). Okul öncesi dönem yaş grubu çocukları ile müze koleksiyonu ve süreli olarak açılan sergiler kapsamında farklı eğitim etkinlikleri planlamaktadır. Bu etkinliklerde çocuklar müze alanını, koleksiyondaki eserleri ve eski uygarlıkların yaşam biçimlerini keşfedip, yaratıcılıklarını kullanarak el becerilerini geliştirmektedirler (Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi, 2020). *Artifex Luden / Sanatla Oyun* sergisi kapsamında yapılan Renklenen Oyuncaklar (48-72 Ay), Zoetrop Yapımı (7-9 Yaş) ve Oyuncak Çalgı (56-72 Ay) Atölyeleri; *Anlatı, Yer ve Zaman* sergisi kapsamında yapılan Mutluluğun Resmi: Abidin Dino'nun Çiçekleri (7-9 Yaş) ve Tuvalimdeki Eller

(48-72 Ay) Atölyeleri ve *Taşın Şiiri: Ani* araştırma sergisi kapsamında yapılan Renklenen Ani (8-12 Yaş) atölyeleri ile Minik Urartu Kemerleri Atölyesi, Kar Küresi Atölyesi, Kil Çömlek Atölyesi ve Bu Ne Biçim Mozart! isimli anlatımlı çocuk konseri gibi etkinlikler müzenin çocuklar için hazırladığı eğitim etkinliklerine örneklerdir.

Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde okul öncesi yaş grubu çocukları (48-72 Ay) için uygulanan dört okul öncesi eğitim etkinliği MEB'e ait Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki gelişim alanları doğrultusunda incelenmiştir. İncelemeye göre; etkinlikler Dil Gelişim, Motor Gelişim, Sosyal ve Duygusal Gelişim ve Bilişsel Gelişim alanlarına ait kazanımları kapsarken, Öz Bakım Becerileri alanına değinen bir etkinliğe rastlanılmamıştır. Gelişim alanları incelemesi sonrasında müzenin eserleri ve Okul Öncesi Eğitim Programı Gelişim Alanları göz önünde bulundurularak farklı etkinlik önerileri hazırlanmıştır. Bu etkinlikler, müze koleksiyonundaki Yeme-İçme/ Mutfak Kültürü, Güç-Yönetim-İdare (Sikke ve Mühürler), Din-Mitoloji, Süslenme-Aksesuar-Kişisel Bakım, Yazı, Convivium ve Flora-Fauna (Müzenin Hayvanları) alanlarına uygun hazırlanarak müze için de uygun hale getirilmiştir.

Aralık 2019 itibarıyla tüm dünyayı küresel çapta etkilemeye başlayan COVID-19 salgını ile bireylerin yaşamları alışkın olmadıkları anlamda değişim göstermiş ve yeni alışkanlıklar edinmek zorunda olarak sürece uyum sağlamaya başlamışlardır. Kasapoğlu Akyol (2020), COVID-19 Küresel Salgın Dönemi ve Sonrası Müze Etkinlikleri adlı çalışmasında dünya genelinde milyonlarca insanın enfekte olarak yaşamını yitirmesine sebep olan SARS-CoV-2 virüsünün neden olduğu Koronavirüs Hastalığının (COVID-19) Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organisation-WHO)'nün küresel bir salgın olarak tanımladığını ve bu salgın ile birlikte alınan önlemler kapsamında okul, kütüphane, restoran, kafe, sinema, tiyatro ve müze gibi kamu ve sosyalleşme alanlarının geçici süreyle kapatılarak insanların evlerinde kalmalarının zorunlu hale getirildiği belirtilmiştir. Çalışmasında müzelerin bu süreçten etkilenen kurumların başında geldiğini belirten Kasapoğlu Akyol (2020), müzecilik sektörünün çalışanları ve ziyaretçileri ile ekonomik, psikolojik ve kültürel anlamda zarar gördüğünü de eklemiştir. Müzeler, ziyaretçilerini yüz yüze karşılayan ve onlara deneyimlemeleri için yüz yüze fırsatlar sunan kültürel mekanlar olarak bilinmektedir. Aynı zamanda, çağdaş müzecilik ilkeleri doğrultusunda gelişen ve değişen dünyada yeni toplum kavramına uyum sağlamak amacıyla teknolojiyi de bünyelerinde bulundurmaktadırlar. Müzedeki teknoloji kullanımı, eğlence ve kolay erişilebilirlik sağlayan müze ile ilgili dijital oyunlar, müze hakkında bilgi sistemleri, zengin sergileme fırsatları sunan dijital platformlarını

içermektedir (Karadeniz, 2020). Dijital platformlarda oynanan oyunların, müze hakkında bilgiyi ve farklılıkları sunan dijital platformların, müzelerin koleksiyonlarına kolaylıkla erişim sağlanmasına katkı sağladığı ve aynı zamanda bu platformların çocuklar ile gençler için müzedeki öğrenme süreçlerinde destek olan donanımlı rehber oldukları belirtilmektedir (Karadeniz, 2020). Bu teknolojilerin sadece müze koleksiyonları ile sınırlı kalmaması, okulların öğretim programlarıyla da bütünleştirilmesi gerekir ve öğrenci ile öğretmenlerin ücretsiz erişim sağlayarak müze öncesi ve sonrası için bu bilgileri güncel olarak kullanması önemlidir (Karadeniz, 2020). Müzelerin, ziyaretleri ve eğitim içeriklerini desteklemek amacıyla kullandıkları tüm bu teknolojik içerikler COVID-19 salgını ile ziyaretçilerin müzelere ulaşmak için kullanmaları gereken zorunlu içerikler haline gelmiş ve müzelerin de tüm etkileşimlerini dijital ortamlara taşımaları gerekli kılınmıştır. Kasapoğlu Akyol (2020), salgın kapsamında alınan önlemlerin tüm dünyada insanların işlerini ve sosyal hayatlarını dijital ortamlarda sürdürmeye mecbur bıraktığını belirtmektedir. Karadeniz (2020) ve Kasapoğlu Akyol (2020), salgın dönemi ve dijital katılımı anlatan araştırmalarında kültürel mirasın tanıtımını sürdürmek, dijital ortama taşımak için müzelerin yaptığı çalışmalardan örnekler paylaşmışlardır. Louvre Müzesi, Londra Bilim Müzesi, Tate Modern ve British Museum dünyada dijital platformları kullanarak ziyaretçilerine özellikle çocuklara ulaşan ve eğitim etkinlikleri sağlayan müzeler arasında belirtilmiştir (Karadeniz, 2020). Bu müzeler, web sayfalarında eğitsel oyunlar sağlayarak ziyaretçilerin uzaktan müze etkileşimini sağlamasına fırsat vermektedirler. ABD'deki müzelerde deneyimlenen dijital sergileme ve oyun gibi interaktif yöntemler ile müze koleksiyonlarının dijital ortamlarda ziyarete açılmasının farklı yaştaki ziyaretçiler için kolay ve hızlı müze erişimi sağladığı saptanmıştır (Bertaccihini & Morando (2011), aktaran; Karadeniz, 2020). Karadeniz, salgınla birlikte dünyada ve Türkiye'de müzelerin sanal ortamlarda etkinlik göstermeye başladığını; dünyada Louvre ve British Müzesi gibi dünyaca ünlü müzelerin, Türkiye'de ise Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Göbeklitepe Ören yeri, Gaziantep Arkeoloji Müzesi, Kurtuluş Savaşı Müzesi (Birinci Meclis Binası), Etnografya Müzesi, Zeugma Müzesi gibi devlet müzelerinin etkin olduklarını paylaşmıştır (2020). Bu konudaki bir diğer önemli nokta ise dijital platformları salgın öncesinde bünyesine dahil eden ve salgının zorunlu kıldığı koşullara hazırlıklı yakalanan müzeler teknolojiyi daha etkin kullanarak sürece uyum sağlamış ve yönetebilmiştir (Karadeniz, 2020)

Salgın dönemi için yapılan bu çalışmalar doğrultusunda, Türkiye'deki bazı müzeler yüz yüze uyguladıkları okul öncesi ve diğer yaş grupları için olan eğitim atölyelerinde değişikliğe giderek çevrimiçi uygulamalar yapmış ve çocukların kültürel sürece dahil olmasına olanak vermişlerdir. İstanbul ve Ankara'daki bazı müzeler bize bu konuda örnek sağlamıştır; Rezan Has Müzesi, İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi, İstanbul Oyuncak Müzesi ve Sakıp Sabancı Müzesi okul öncesi dönem çocukları için hazırladıkları çevrimiçi eğitim atölyelerini devam ettirmektedir. Özellikle Rezan Has Müzesi'nin etkinlikleri incelendiğinde Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı dahilindeki kazanımlarla bütünlük kurulduğu ve çocuklara çevrim içi olarak bu şekilde ulaşıldığı görülmüştür (<https://www.rhm.org.tr/cocuk-egitim-programi/>). Bu müzeler dışında Rahmi M. Koç-Ankara Müzesi de salgın sürecinde çocuklara Eğlenceli Cumartesi-Çocuklar için Müze Oyunu etkinliği ile ulaşmakta, sosyal medya hesapları üzerinden her hafta farklı temalara değinerek ücretsiz katılım için çocuklara çağrıda bulunmaktadır. Araştırma için okul öncesi eğitim etkinlikleri incelenen Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi de eğitim etkinliklerini dijital platformlarda planlayarak çocuklara ulaşmaktadır. Müzede, çevrimiçi olarak Urartu Kemerleri, Mitoslardan Çömleklere ve Zaman Kapsülü etkinlikleri 7 yaş ve büyükleri için uygulanmaktadır. Okul öncesi için uygulamaya, Renklenen Çömleklere, Urartu Kemerleri başta olmak üzere Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi koleksiyonu doğrultusunda hazırlanan diğer eğitim etkinlikleri de içerik ve malzemelerin uyarlanması ile dahil edilebilir. Okul öncesi yaş grubunda görseller, farklı sunumlar ve dijital oyunlar kullanılarak müze eğitim planlaması farklılaştırılabilir.

Görsel 10. Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi – Raffaello Sergisi, Çevrim içi Çocuk Atölyesi ve Çalışmaları¹⁰

¹⁰ Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi Arşivi- <https://www.instagram.com/p/CKJOHnMgmfj/>

Görsel 11. İstanbul Oyuncak Müzesi – Çevrim içi Çocuk Atölyeleri Afişleri¹¹

Görsel 12. İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi-Çevrim içi Çocuk Atölye Afişleri¹²

Müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerinin Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Programları doğrultusunda hazırlanması ve uygulanması müze, müze eğitim uygulayıcıları ve katılımcılar için kolaylık ve fayda sağlamaktadır. Okul öncesi dönem için uygulanan eğitim etkinlikleri de Okul Öncesi Eğitim Programı ile bütünlük içerisinde hazırlandığında öğrenme daha kalıcı gerçekleşmekte ve okuldaki öğrenme süreci desteklenmektedir. Bu noktada, müzeler ve okul öncesi eğitim kurumları arasında bir birliktelik sağlanabilir. Bu birliktelik ile okul öncesi eğitim uzmanlarının müze eğitimi ve uygulamaları hakkındaki farkındalığı artırılırken, müzede uygulanan eğitim etkinliklerine de öğretmenler tarafından Eğitim Programları için yeni bakış açıları sağlayabilir. Ayrıca, üniversitelerin ilgili bölümlerinin de destek ve katılımıyla hazırlanabilecek bir planlama

¹¹ <https://www.instagram.com/istanbuloyuncakmuzesi/>

¹² https://www.instagram.com/rahmi_m_koc_muzesi/

ile okul öncesi öğretmen adaylarının da sürece dahil edilmesi uygulanacak eğitim etkinliklerine zenginlik kazandırabilir. Müzelerin ve eğitim kurumlarının birlikte hareket etmesi; müzelerin okul öncesi eğitim programına uygun eğitim etkinlikleri hazırlaması, okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının farkındalık kazanması ve müzelere destek sağlaması açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırmada, Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'ndeki okul öncesi eğitim etkinlikleri gelişim alanları doğrultusunda incelenmiştir. Müze koleksiyonu ve bulgulardan yola çıkarak Okul Öncesi Eğitim Programı Gelişim Alanları Kazanımlarını kapsayacak şekilde eğitim etkinlikleri önerilmiştir. Müze için önerilen örnek etkinlik planlamalarının uygulaması ve gözlemi yapılarak sürecin çocuklara katkıları farklı araştırmacıların çalışmalarına konu olabilir. Ayrıca, bu çalışma farklı arkeoloji veya sanat müzelerinde uygulanan okul öncesi eğitim etkinlikleri için de yapılabilir. Okul öncesi eğitim etkinliklerinin dışında farklı eğitim kademelerinin eğitim programlarının çeşitli müzelerde planlanan eğitim etkinliklerine yansımaları araştırmacılar için inceleme konusu olabilir. Diğer yandan günümüz şartlarının gerektirdiği üzere okul öncesi eğitim etkinliklerinin müzeler için dijital olarak nasıl daha etkili planlanacağı hakkında bir çalışma müze ve eğitim alanında çalışan herkesi destekleyici bir çalışma olabilir.

Tüm dünya, salgın dönemi ile alışkanlıklarını farklılaştırmış ve salgın sürecine uyum sağlamak amacıyla her alanda yeniliğe gitmiştir. Ülke yönetimleri tarafından getirilen kısıtlamalar arasında sokağa çıkma kısıtlaması da bulunmakta ve bireylerin belirlenen süreler içerisinde evlerinde kalmaları istenmektedir. Bu genel kısıtlama dışında, ülkemizdeki 20 yaş altı kişilerin öğle saatlerinde 13:00 ile 16:00 arasında dışarıda bulunabilecekleri yayımlanan genelge ile duyurulmuştur (İçişleri Bakanlığı, 2020). Bu durumda, okul öncesi dönem çocukları zamanlarının çoğunu evde geçirmekte ve dolayısıyla dijital platformlardan eğitim süreçlerini tamamlamaya devam etmektedir. Müzeler, bu noktada çocukların yaşamlarına dahil olarak, çocukların yaşadıkları bu zor süreci sonraki zamanlarda daha görülür kılabilmek adına büyük bir etkinlik planlaması yapabilirler. Bu çalışma için, müze eğitimcileri belirledikleri bir il, ilçedeki eğitim kurumunun bir sınıfındaki ya da tüm sınıflarındaki çocuklar ile çalışma grubu oluşturabilirler. Sonrasında müzenin koleksiyonu doğrultusunda planlanan eğitim etkinlikleri dijital platformları kullanarak çocuklar ile uygulanabilir ve etkinlik sonucunda ortaya çıkan etkinlik ürünlerinin muhafaza edilmeleri istenebilir. Etkinlikler tamamlandığında ve salgın süreci sonlandığında tüm etkinlik ürünleri çocuklardan

alınarak Salgın Sürecinde Okul Öncesi Çocuklarının Yansımaları isimli bir sergi müzede ziyarete açılabilir.

Okul öncesi dönemde çocuklara farklı fırsatlar sunmak, dikkatlerini çekmek ve keşfetmelerini sağlamak büyük önem taşımaktadır. Salgın süreci ile çocukların okul ve okul dışı ortamlardaki eğitim süreçleri farklılaşmış ve alışkın olmadıkları bir yoldan hem arkadaşlarına hem öğreticilerine ulaşmaya mecbur kalmışlardır. Müzeler, bu süreçte öncesinde de olduğu gibi öğrenmelerinin kalıcı olarak gerçekleşmesi için destek ve farklı bir yol sunmaktadır ve sunmaya devam edecektir.

KAYNAKÇA

- Akman, B., Özen Altınkaynak, Ş., Ertürk Kara, H.G. & Can Gül, Ş. (2015) Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (1), 97-115. Doi.org/10.19171/ueefd.49876
- Altay, S., İra, N., Ünal Bozcan, E. & Yenal, H. (2011). Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Milli Eğitim Şuralarında Okul Öncesi Eğitimi ve Bugünkü Durumu. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6, (1), 660-672. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/185655#:~:text=%C3%87e%C5%9Fitli%20kaynaklarda%20farkl%C4%B1%20%C5%9Fekillerde%20tan%C4%B1mlanan,sosyal%20y%C3%B6nden%20geli%C5%9Fmelerini%20destekleyen%20onlar%C4%B1>
- Babaroğlu, A. (2018). Eğitim Ortamları Açısından Okul Öncesi Eğitim Kurumları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1313-1330. Erişim Adresi: <http://static.dergipark.org.tr/article-download/6868/3542/03ef/5bc5cba41973f.pdf?>
- Bardak, M. (2010). II. Meşrutiyet Döneminde Okul Öncesi Eğitim (1908-1918) (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Elâzığ, Türkiye. Erişim adresi: <https://openaccess.firat.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11508/16597/285886.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Bozkurt, Ş. S. (2020). *Oyuncak Müzesinde Uygulanan Eğitim Etkinliklerinin Çocukların Problem Çözme, Sosyal Becerilerine ve Müzeye Bakış Açıklarına Etkisinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (23.Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Çakır-İlhan, A. (2017). Müze Eğitimi Alanında Yapılmış Tezler. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 12 (2), 93-104. DOI: 10.21612/yader.2017.016
- Çakır-İlhan, A & Karadeniz, C. (2015). Education in the Museum and History of Museum Education through Samples And Practices. Erişim Adresi: <http://cagdasmuzebilim.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/384/2016/01/EDUCATION-IN-THE-MUSEUM-AND-HISTORY-OF-MUSEUM-EDUCATION-THROUGH-SAMPLES-AND-PRACTICES.pdf>

- Çıldır, Z & Karadeniz, C. (2014). *İngiltere’de Müze Eğitimi “Londra’dan İzlenimler”*. Bekir Onur (Editör). Ankara: Kalem Kitap.
- Çiydem, E & Ahi, B. (2019). II. Meşrutiyet Dönemi Okul Öncesi Eğitim Alanında Pedagojik Yaklaşım ve Etkilenmeler. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8, (1), 24-43. doi.org/10.30703/cije.444887
- Dilli, R &. Bapoğlu-Dümenci, S. (2015). Effect of Museum Education on Teaching Extinct Animals Lived in Anatolia to Pre-School Children. *Education and Science*, 40 (181), 217-230. DOI: 10.15390/EB.2015.4653
- Erdoğan, N. (2018). *Mardin Müzesi Müze Eğitimi ve Etkinlikleri*. Mardin Müze Müdürlüğü, Mardin.
- Erdoğan, T. (2003). *Türkiye’deki Arkeoloji Müzelerinde Yapılan Eğitsel Faaliyetler*. (Dönem Projesi). Ankara Üniversitesi, Ankara. Erişim Adresi: <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/27798/758.pdf?sequence=1>
- Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi. (2020) Erişim Adresi: <https://erimtanmuseum.org/tr>
- Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi. (2020). Erişim Adresi: <https://erimtanmuseum.org/tr/egitim/cevrimici-cocuk-atolyesi>
- Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi. (2020). Erişim Adresi: <https://erimtanmuseum.org/tr/koleksiyon>
- Gander, M. J. & Gardiner, H. W. (2010). Çocuk ve Ergen Gelişimi. (A. Dönmez, H. N. Çelen & B. Onur, Çev.) B. Onur (Ed.). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Hassan, S. (2017). *Müzelerde Çocuklara Yönelik Sanat Etkinlikleri*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.
- Hein, G. E. (2006). Progressive Education and Museum Education. *Journal of Museum Education*, 31 (3), 161-173. DOI: 10.1080/10598650.2006.11510544
- International Council of Museums [ICOM]. (2019). *Creating a new museum definition – the backbone of ICOM*. Erişim Adresi: <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/>
- İçişleri Bakanlığı. (2020). *Koronavirüs Salgını Yeni Tedbirler*. Erişim Adresi: <https://www.icisleri.gov.tr/koronavirus-salgini-yeni-tedbirler>
- İstanbul Oyuncak Müzesi. (2020). Erişim Adresi: <https://istanbuloyuncakmuzesi.com/pages/etkinlik-egitimler>

- İşlek, D. (2019). Okul öncesi Öğretmen Adaylarının Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılmasına İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının ve Görüşlerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 18 (4), 1434-1447. Doi:10.17051/ilkonline.2019.630387
- Karaca, N. H., Şenol, F. B., Akyol, T. & Can Yaşar, M. (2018). Anasınınına Devam Eden Çocuklar İçin Bir Müze Gezisi Örneği. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 2 (2), 13-25. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/607010>
- Karadeniz, C. (2020). Müzede Dijital Teknolojilerin Kullanımı ve Salgın Sürecinde Dijital Katılım. *İdil Dergisi*, 79 (9), 975-984. DOI: 10.7816/idil-09-70-06
- Karamustafaoğlu, S., Ayvalı, L. & Ocak, Y. (2018). Okul Öncesi Eğitimde İnfomal Ortamlara Yönelik Öğretmenlerin Görüşleri. *İnfomal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 3 (2), 38-65. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/617922>
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kasapoğlu Akyol, P. (2020). COVID-19 Küresel Salgın Dönemi ve Sonrası Müze Etkinlikleri. *Milli Folklor Dergisi*, 127 (Güz 2020), 72-86. Erişim Adresi: <https://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=127&Sayfa=74>
- Kızılkaya, M. Ö. (2020). Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan ile Müze Eğitimi Üzerine Söyleşi. *Uluslararası Müze Eğitimi Dergisi*, 2(1), 1-14. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jimuseumed/issue/54620/691159>
- Komet Kültür ve Sanat Projeleri. (2018). *Müzekiti Projesi*. Erişim Adresi: <https://www.muzekiti.com/special-events>
- Lally, M. A. (2013). The Building Blocks of Museum Education: Examining Early Childhood Education Programs in Art Museums (Master Thesis). City University of New York, City College, New York.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Müzede Eğitim Etkinlikleri Başladı*. Erişim Adresi: <http://oygm.meb.gov.tr/www/muzede-egitim-etkinlikleri-basladi/icerik/728>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Müzede Eğitim Başlıyor*. Erişim Adresi: <https://www.meb.gov.tr/muzede-egitim-basliyor/haber/18739/tr>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Milli Eğitim İstatistikleri*. Erişim Adresi: http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/30102730_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2018_2019.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara.

- Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: Sosyal Gelişim*. Erişim Adresi: http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Sosyal%20Geli%C5%9Fim.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: Bilişsel Gelişim*. Erişim Adresi: http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Bili%C5%9Fsel%20Geli%C5%9Fim.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: Dil Gelişimi*. Erişim Adresi: http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Dil%20Geli%C5%9Fimi.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2016). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: 1 ve 6 Yaş Çocuklarında Öz Bakım*. Erişim Adresi: http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller/1-6%20Ya%C5%9F%20%C3%87ocuklar%C4%B1nda%20%C3%96z%20Bak%C4%B1m.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2015). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: 0-72 Ay Motor Gelişim*. Erişim Adresi: http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller/072%20Ay%20Motor%20Geli%C5%9Fim.pdf
- Onur, B. (2012). *Çağdaş Müze Eğitim ve Gelişim Müze Psikolojisine Giriş*. İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Özer, M. & Yıldırım Polat, A. (2019). Okul Öncesi Dönemde Müze ile Eğitim: Öğretmenler Ne Biliyor? Ne Yapıyor? *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9 (2), 396-430. DOI: 10.18039/ajesi.577246
- Özer, M. (2018). *Okul Öncesi Dönemde Müze ile Eğitime İlişkin Uzmanların, Ailelerin Ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Rahmi M. Koç Müzesi. (2020). Erişim Adresi: <http://www.rmk-museum.org.tr/istanbul/muzede-egitim/aralik-ayi-cevrim-ici-atolyeleri>
- Rezan Has Müzesi. (2020). Erişim Adresi: <https://www.rhm.org.tr/cocuk-egitim-programi/>
- Sakıp Sabancı Müzesi. (2020). Erişim Adresi: <https://www.sakipsabancimuzesi.org/tr/sayfa/cevrimici-cocuk-atolyeleri-2021>

Şenyurt, Ö. (2015) Türk eğitim sisteminde bilgi hizmetleri projeleri. U. Al ve Z. Taşkın (Editörler), *Prof. Dr. İrfan Çakan'a Armağan* (s. 221-234). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. Erişim Adresi: <http://bby.hacettepe.edu.tr/yayinlar/30-%C5%9Eenyurt-221-234.pdf>

Usbaş, H. (2010). *Okul Öncesi Eğitimde Müzelerden Yararlanma Programının 6 Yaş Çocukları Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Ünal, F. & Pınar, Y. (2017). Erken Çocukluk Eğitiminde Müze Deneyiminin Rolü. *İdil Dergisi*, 6 (38), 2899-2917. DOI: 10.7816/idil-06-38-18

EKLER

Ek 1. Etik Kurulu Karar Örneği

ANKARA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ALT ETİK KURULU KARAR ÖRNEĞİ

Karar Tarihi : 28//01/2021
Toplantı Sayısı : 2
Karar Sayısı : 29

29-Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi **Fatma Gülşen Şentürk**'ün "Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde Okul Öncesi Çocuklara (48-72 Ay) Yönelik Etkinliklerin İncelenmesi ve Etkinlik Önerileri" başlıklı tezi ile ilgili "İnsan Üzerinde Yapılan Klinik Dışı Araştırmalar Başvuru Formu" Etik Kurulumuzca incelendi.

Araştırmanın aydınlatılmış onam formunun uygun biçimde hazırlandığı, görüşme sorularının yansız olduğu ve ayrımcı ifadeler içermediği, yöntemsel tutarlığın bulunduğu, dolayısıyla araştırma tasarımının etik açıdan uygun olduğu görülmekle birlikte; Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi **Fatma Gülşen Şentürk**'ün "Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi'nde Okul Öncesi Çocuklara (48-72 Ay) Yönelik Etkinliklerin İncelenmesi ve Etkinlik Önerileri" başlıklı tezi tamamlanmış bir tez çalışması olduğundan Etik Kurul onay belgesi verilememektedir.

ASLININ AYNIDIR
28/01/2021

Prof. Dr. Muharrem ÖZEN
Ankara Üniversitesi
Etik Kurulu Başkanı

BENZERLİK BİLDİRİMİ

“Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi’nde Okul Öncesi Çocuklara Yönelik Etkinliklerin İncelenmesi ve Etkinlik Önerileri” başlıklı tezimin ana bölümü (ön bölüm, kaynaklar ve ekler hariç) Turnitin İntihali Engelleme Programı aracılığıyla incelenmiş ve ilgili rapor danışmanım tarafından da kontrol edilmiştir. Kontrol sırasında (1) “Beş sözcükten daha az olan benzeşmeler” (2) “Kaynaklar” (3) “Doğrudan Alıntılar” dışarıda tutulmuştur. Benzerlik kontrolüne ilişkin rapordan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Rapor Tarihi	: 02.01.2021
Gönderim	: 1482506247
Sayfa Sayısı	: 48
Sözcük Sayısı	: 10829
Karakter Sayısı	: 78017
Benzerlik Oranı	: %10
Savunma Tarihi	: 25.01.2021

Yukarıda belirtilen sonuçları gösteren Turnitin İntihali Engelleme Programı’na ilişkin orijinal raporu, sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmaksızın bu beyanım ekinde Enstitüye teslim ettiğimi, tezimin %10’dan fazla benzerlik oranı içerdiğinin belirlenmesi durumunda, bundan doğabilecek tüm yasal sorumluluğu kabul ettiğimi bildirir, saygılarımı sunarım.

Öğrencinin Adı Soyadı : Fatma Gülşen ŞENTÜRK

Tarih : 09.01.2021

İmza :

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı : Fatma Gülşen ŞENTÜRK

Akademik Bilgiler

Öğrenim Durumu:

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Temel Eğitim Bölümü/Okul Öncesi Öğretmenliği	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	2012-2017